A°. 1848. N°. 110.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

ZATURDAG 27 MEI.

De prijs der Advertentiën is, van een tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

BERIGT.

Aan heeren Notarissen, Boekverkoopers en andere adverteerders in de Arnhemsche Courant wordt bij dezen kennis gegeven, dat zij hunne advertentiën tevens in het Bijblad tot de Arnhemsche Courant kunnen doen overnemen en op die overneming een rabat van vijftig ten honderd zullen genieten. Op dezelfde wijze kunnen zij, die Advertentiën in het Bijblad hebben geplaatst, die in de Arnhemsche Courant tegen hetzelfde rabat doen overnemen.

Aanprijzingen van boek- en kunstwerken, uitvindingen enz. (zoogenaamde reclames) zullen voortaan onder de rubriek Ingezonden Stukken worden opgenomen tot den prijs van 2½ cent per regel. Op verzoeken tot aanprijzing gerigt aan de redactie zal geen acht worden geslagen. De redactie zal echter voortgaan onder de rubriek Letternieuws van de haar toegezonden boekwerken verslag te geven.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Weenen, *20 mei.* De Aarsthertog *Johann* heeft aan den minister van Binnenlandsche Zaken een brief gerigt over den stand van zaken in Tyrol. Deze brief is gedagteekend: *Triëst*, *15 mei.* In denzelven worden de bewoners van Tyrol geschetst als vol geestdrift voor de verdediging huns lands tegen de invallen der Italianen; zij hebben 64 compagniën scherpschutters gevormd, die hunne eigene officieren hebben gekozen, terwijl andere compagniën tot aflossing worden zamengesteld en de landweer wordt georganiseerd. Zij hebben besloten hun land tot het uiterste te verdedigen. In het Italiaansch gedeelte zijn commissarissen benoemd, belast met het nemen van alle maatregelen, geschikt tot verdediging des lands, en om levensmiddelen te verschaffen in behoeftige districten, waartoe aanzienlijke hoeveelheden graan zijn aangekocht. In de voornaamste plaatsen, als Innsprück, Botzen en Triënt zijn committés ingesteld, die van den Aartshertog bevelen ontvangen en ten uitvoer leggen.

In Italiaansch Tyrol is het rustig. De vijand heeft bij de landlieden geene sympathie gevonden. Eindelijk zegt de Aartshertog, dat al wat vreemde bladen nopens den geest in Tyrol en het verzwakte vertrouwen aldaar hebben medegedeeld, op dwalingen berust; wel hebben de Tyrolers onbevredigde wenschen en begeerten, zij hebben die vrijmoedig en ernstig te kennen gegeven, doch wachten de vervulling daarvan zoodra het gevaar voorbij zal zijn. Eenstemmig hebben zij de wapenen opgevat, en wat in het tegenwoordige noodig is gesteld boven hetgeen de toekomst geven moet en zal.

Weenen, *21 mei.* Het ministerie heeft in de *Wiener Ztg.* eene bekendmaking doen plaatsen, waarin het onder anderen verklaart nopens de reis des Keizers geene nadere berigten te hebben ontvangen; als geruststellende verklaring hiervan geeft het ministerie op de steeds verdere verwijdering des Keizers. Overigens bestaat er geene vrees, dat de reis door eenig ongeluk gestoord is. Ter voorkoming van geruchten, die kwalijkgezinden zouden kunnen uitstrooijen, meldt het ministerie, dat de opper-kamerheer de meest mogelijke zorg draagt voor de bewaring van alle in het slot aanwezige, aan het staatsvermogen toebehoorende, kleinodiën. De geruchten verspreid van een aanstaand staatsbankroet, zijn blijkbaar boosaardig; en ieder, die de hulpmiddelen van Oostenrijk kent, zal de ongegrondheid daarvan erkennen. Wel zegt het ministerie heeft de regering thans eene moeijelijke taak te vervullen, doch de middelen tot dekking der vereischte groote uitgaven zijn niet geringer dan deze: en er bestaat alle vooruitzigt, dat de tegenwoordige moeijelijkheden spoedig zullen verdwijnen. Te betreuren is het, zegt het verder, dat kwalijkgezinden het wantrouwen, dat bij een klein gedeelte der bevolking heerscht, onderhouden, zoodat bij de bank en de spaarkas groote opvraag van gelden plaats had. Het hoopt op de medewerking van handelaars, die door den echten burgerzin bezield, de kracht der regering zullen schragen en de pogingen der kwaadwilligen zullen verijdelen.

Een schrijven, bij de stedelijke regering en het burger committé ontvangen nopens de reis des Keizers, is door graaf *Montecuculi*, landspresident van Neder-Oostenrijk, bekend gemaakt. Daaruit blijkt dat de Keizer en de hem vergezellende hooge personen de reis met den grootsten haast voortzetten, en overal het strengst incognito bewaarden. In Strengberg hadden zij ontbeten, en door hun droevig voorkomen de aanwezenden diep geroerd. Zij hadden geen bagaadje bij zich, waren in eenvoudige zomerkleeding en bij ieder rijtuig was maar één bediende. Langs den geheelen weg zijn zij door de bevolking met de meeste geestdrift en met blijken der grootste liefde en gehechtheid ontvangen. Alleen op het eerste station van Weenen zou een nationale garde zich bij het rijtuig des Keizers hebben begeven en geroepen hebben: »Eindelijk is het tijd, dat gij u verwijdert." Alles doet vermoeden, dat de republikeinsche partij veel belang heeft bij het vertrek van het hof, ten einde vrij veld te behouden voor hare kuiperijen, en dat zij het daartoe eenen panischen schrik heeft aangejaagd.

Uit Linz had men den Keizer eene deputatie nagezonden, om hem uit te noodigen zich daarheen te begeven. Overal heerscht de beste stemming. De Keizer heeft zich over Ems en Klein-München naar Salzburg begeven.

Berlijn, *21 mei.* Van wege het ministerie is gisteren Dr. *E. Grosse* met de uitwerking van een sints lang gevormd plan belast. Dr. *Grosse* stelt namentlijk voor eene groote arbeidersbank op te rigten, ten einde den armen werkman en den mingegoeden burger voorschotten van geld te kunnen doen; vervolgens een gedeelte der bevolking door het oprigten van koloniën in het land zelf tot den landbouw op te leiden en eindelijk als laatste middel, eene landverhuizing, onder waarborg en leiding van den staat.

— De laatste gebeurtenissen hebben hier het vertrouwen op een duurzamen vrede met Frankrijk zeer verzwakt en de noodzakelijkheid van eene aansluiting aan Rusland doen gevoelen. Deze mogendheid heeft geen regtstreeksch aandeel genomen aan de onderhandelingen te Londen, tot regeling van de Sleeswijk-Holsteinsche kwestie, doch dezer dagen aan ons kabinet eene kategorische nota gezonden, waarbij op eene spoedige herstelling van den vrede met Denemarken, wordt aangedrongen, bij gebreke waarvan het kabinet van St. Petersburg gelijksoortige maatregelen zou nemen als dat van Stockholm. Men verzekert dat ons gouvernement, bij den tegenwoordigen staat van zaken in Polen, zich meer geneigd betoont, aan de begeerte van Rusland te voldoen, dan wel in andere omstandigheden het geval zou geweest zijn.

Berlijn, *22 mei.* Heden middag ten 12 ure opende Z. M. de Koning de, ter vaststelling van de Pruisische staatsregeling bijeengeroepen vergadering, in persoon, en wel in de witte zaal van het koninklijk paleis. Door een driewerf *leve de Koning!* ontvangen zijnde, las Z. M. de navolgende troonrede voor:

»MIJNE HEEREN AFGEVAARDIGDEN!

»Met een ernstig welgevallen begroet ik eene vergadering, welke uit algemeene volkskeuze gesproten, geroepen is, om met mij de staatsregeling vast te stellen, welke het begin van een nieuw tijdvak in de geschiedenis van Pruisen en Duitschland zal aantoonen. Gij zult, ik ben des overtuigd, bij het aanvaarden van dezen arbeid, u de dubbele taak opleggen, om aan het volk eene uitgestrekte deelneming aan de aangelegenheden van den staat te verzekeren en tegelijker tijd de banden naauwer toe te halen, welke sedert meer dan vierhonderd jaren, mijn huis aan het lot van dit land onafscheidelijk verbonden hebben.

»Mijne regering zal u het ontwerp der staatsregeling aanbieden.

»Met u te gelijk zijn te Frankfort a. M. de vertegenwoordigers van het geheele Duitsche volk bijeengekomen. Ik had gaarne de uitkomst dezer vergadering afgewacht, alvorens ik de vertegenwoordigers van mijn getrouw volk bijeenriep. De dringende behoefte aan eene spoedige vaststelling van den openbaren regtstoestand in ons meer beperkt vaderland heeft zulks niet veroorloofd. De eenheid van Duitschland is mijn onwankelbaar doel, tot welks bereiking ik mij van uwe medewerking verzekerd houde.

»De inwendige rust des lands begint zich te bevestigen.

»Het geheele herstel van vertrouwen, daarbij de verlevendiging van verkeer en nijverheid, is wezentlijk afhankelijk van den uitslag van uwen arbeid. Er zijn vele pogingen gedaan, om, tijdens de staking in vele takken van nijverheid, gelegenheid tot arbeid te verschaffen. Deze moeten voortgezet en uitgebreid worden. Tot dusver heeft het geklommen geldgebrek de bezuinigingen van vorige tijden nog niet uitgeput.

»Het heeft aan mijne pogingen, aan de wenschen der Poolsche bevolking van de provincie Posen door organieke inrigtingen te voldoen, niet mogen gelukken een verzet te verhinderen, dat, hoezeer ik dat ook beklage, mij niet heeft teruggehouden, den ingeslagen weg te vervolgen, altijd de aanspraken der Duitsche nationaliteit in aanmerking nemende.

»Ondanks de groote schokken der laatste maanden zijn de vredelievende betrekkingen mijner regering tot de vreemde mogendheden, slechts op één punt gestoord geworden. Ik durf mij vleijen met de hoop, dat eene volgaarne aangenomen vriendschappelijke bemiddeling wezentlijk daartoe bijdragen zal, om de beëindiging te verhaasten van een oorlog, waartoe Pruisen niet heeft uitgedaagd, maar dien ik niet aarzelen mogt, als Duitsch Bondsvorst aan te nemen, toen de gewesten van het gemeenschappelijk vaderland bedreigd schenen en de oproeping ter handhaving van een erkend regt, door den Duitschen Bond tot Mij gerigt werd.

»Mijne staatkunde zal ook hier blijken, eene onbaatzuchtige en vredelievende te zijn; eene staatkunde, welke ik, in eene innige vereeniging met Duitschland, vast besloten heb, getrouw te blijven."

Na voorlezing van deze troonrede verklaarde de voorzitter van den ministerraad de Vergadering voor geopend. Z. M. verliet daarop, onder de levendigste kreten van toejuiching, de zaal.

Z. Exc. den staatsminister *von Schön* nam nu, als de oudste van jaren, de leiding der Vergadering op zich, en de vier jongste leden bekleedden de functien van secretarissen.

Door het lot werd eene commissie van 40 leden tot onderzoek der geloofsbrieven gekozen.

Alsnu las de voorzitter van den ministerraad de koninklijke boodschap aan de Vergadering voor, waarbij het ontwerp van staatsregeling aan den president werd toegezonden, en verklaarde tevens, dat dit ontwerp nog in den loop van den namiddag aan alle afgevaardigden zoude worden ter hand gesteld. Het ontwerp van staatsregeling bevat, onder anderen, de navolgende hoofdpunten: Gelijkheid voor de wet van alle staatsburgers; onschendbaarheid der woningen; ieder staatsburger kan aan zijnen wettelijken regter niet onttrokken worden; afschaffing der verbeurdverklaringen; de uitoefening van staatsburgerlijke regten onafhankelijk van de godsdienstige geloofsbelijdenissen; vrijheid van drukpers; opheffing der censuur ten eeuwigen dage; regt van alle staatsburgers, om, zonder voorafgaand verlof, vreedzaam en ongewapend in besloten ruimten te vergaderen; onschendbaarheid van den persoon des Konings; verantwoordelijkheid der ministers; uitoefening der wetgevende magt door den Koning gemeenschappelijk met twee kamers, zijnde de overeenstemming van Koning en beide Kamers een vereischte van elke wet. De Eerste Kamer bestaat uit de Prinsen van het koninklijk huis, die 18 jaren ten volle bereikt hebben; uit hoogstens 60

door den Koning te benoemen leden, gekozen uit burgers, die een zuiver inkomen van ten minste 8000 rth. jaarlijks bezitten, zijnde die benoeming erfelijk op hunne mannelijke afstammelingen bij regt van eerstgeboorte, en uit 180 leden, gekozen door dezelfde kiezers, die de leden der Tweede Kamer zullen moeten kiezen. Voor de Eerste Kamer zijn verkiesbaar zij, die 40 jaren oud zijn en minstens 300 rth. aan directe belastingen betalen; hunne verkiezing duurt 8 jaren, wordende elke 4 jaren, de verkiezingen voor de helft vernieuwd. De Tweede Kamer bestaat uit gekozen leden, die dertig jaren ten volle bereikt hebben; het getal dier leden door eene nadere kieswet te regelen. De keuze voor de leden der Tweede Kamer duurt vier jaren, wordende alle twee jaren de helft vernieuwd. De uittredende leden kunnen te allen tijde herkozen worden. De zittingen van beide Kamers zijn openbaar. Op voorstel van den president of van 10 leden worden zij veranderd in geheime zittingen. Elke der beide Kamers kiest voor het tijdperk der zitting hare voorzitters en secretarissen. De regters worden door den Koning voor hun leven benoemd, alzoo onafzetbaarheid. Openbaarheid van de civiele en crimineele regtbanken. De wijze van verkiezing zal door de wet worden geregeld; maar tot op de uitvaardiging van die nieuwe kieswet blijft, voor de verkiezingen der Tweede Kamer, de §§ 1—12 van de kieswet van 8 april jl. van kracht. Voor de verkiezingen tot de Eerste Kamer zal het rijk in 180 gelijke kiesdistricten verdeeld worden, zullende in elk district, onder leiding van eenen regerings-commissaris, de voor de Eerste Kamer benoodigde leden worden gekozen.

Ook heeft de president der Vergadering een voorloopig reglement van orde aangeboden, dat tot op de vaststelling van een bepaald reglement door de Vergadering zelve, van kracht blijven zal.

Overmorgen, ten 10 ure, zal de Vergadering hare tweede zitting houden.

Eisenach, *25 mei.* Sedert ongeveer 14 dagen bewoont de Hertogin van *Orleans* eenige vertrekken in het groothertogelijk slot alhier. Zij leeft hoogst eenvoudig en afgezonderd, met eene enkele kamenier. Hare beide zonen hebben eenen hofmeester. De doorluchtige vrouw doet met hare kinderen veelvuldige wandelingen in de schoone omstreken; wanneer zij uit rijden gaat, bedient zij zich van een huurrijtuig. Men wil dat zij den ganschen zomer hier zal vertoeven, welligt zelfs zich voor altijd te Eisenach zal vestigen, en gedurende de zomermaanden, de drie kleine kamers in het riddermatige slot de Wartburg (waar ook *Luther* gewoond heeft) betrekken, die reeds sedert langen tijd eenvoudig zijn ingerigt voor kortstondig verblijf der Weimarsche Prinsen. Er is een gerucht in omloop, dat *Lodewijk Filips* wegens het goedkoope leven aldaar, voornemens is zich te Eisenach te komen vestigen.

Mainz, *20 mei.* Heden loopt hier algemeen het gerucht, dat Hongarije een gezantschap zal afvaardigen, om met de Duitsche Nationale Vergadering te onderhandelen, wegens het sluiten van eene defensive en offensive alliantie tusschen Hongarije en Duitschland. Aanleiding tot dezen belangrijken stap zoude gegeven hebben, het weinige vertrouwen, dat men aldaar in de Boheemsche partij stelde, alsmede de overtuiging, dat deze aansluiting aan Duitschland het krachtigste middel is, om aan de veroveringsplannen eener andere groote mogendheid paal en perk te stellen. De bevestiging van dit belangrijk nieuws wordt met ongeduld te gemoet gezien, daar dit een uiterst gewigtigen invloed moet uitoefenen op den politieken toestand van Duitschland in het algemeen en van Oostenrijk in het bijzonder.

Mainz, *23 mei.* Sedert zondag verkeert men hier in aanhoudend gevaar. Het gevecht tusschen de Pruisische troepen en de burgergarde heeft veel bloed gekost; men spreekt van 15 dooden en 50 gewonden. De zaak was echter daarmede niet afgeloopen. Er werd gisteren en heden wederom gesproken van enkele lieden, die gedood zijn. Men kan niet voorbij eene Pruisische kazerne komen zonder gevaar te loopen doodgeschoten te worden; en zoo ook kan geen Pruisisch soldaat alleen op de straat verschijnen zonder kans van te worden doodgeslagen. De toestand is vreeselijk, de wederzijdsche verbittering stijgt hoe langer zoo hooger en men ziet geen middel tot herstel der rust, dan in de verwijdering der Pruisische regimenten uit de vesting. Dit verlangen heeft de stedelijke regering dan ook reeds gisteren aan den Bondsdag kenbaar gemaakt. Sedert heden morgen is de staat van beleg wederom strenger dan gisteren.

HONGARIJE.

Pesth, *17 mei.* Onze regering ontving heden een courier van den generaal *Hrabowsky*, commissaris over de militaire grenzen, Kroatie, enz., houdende, dat met elk oogenblik een inval van welgewapende scharen uit Servië verwacht kon worden. Volgens het berigt van den generaal waren zij 100,000 man sterk en hadden eenige stukken geschut. De ministerraad kwam dadelijk bij den Aartshertog *Stephanus* bijeen, en besloot, door den generaal voornoemd, terstond een militair cordon langs de Servische grenzen te doen trekken, de geheele streek in staat van oorlog te verklaren, en over de drukpers aldaar het strengste toezigt te houden. Te gelijker tijd is de oprigting van een korps vrijwilligers van 10,000 man bevolen

ENGELAND.

Londen, *22 mei.* De wisseling van scherpe nota's tusschen de Engelsche en de Spaansche regering, schijnt haar eindpaal nog niet bereikt te hebben. Men kent er reeds een gedeelte van. Maar thans spreken de bladen van eene nieuwe correspondentie, veel heftiger nog dan de eerste, die tusschen den heer *Bulwer* en den hertog de *Soto-Mayor* heeft plaats gehad. Eerstgenoemde heeft er copiën van aan het Engelsche kabinet gezonden. De heer *Bulwer* schijnt van de Spaansche regering genoegdoening verlangd te hebben voor de aanvallen, die hij van de Spaansche ministeriëele bladen moet doorstaan; deze namentlijk beschuldigen hem opentlijk, dat hij de hand zou gehad hebben in de oproeren te Madrid. Naar men zegt, heeft de hertog de *Soto-Mayor*, uit naam van zijn kabinet, de gevraagde genoegdoening ronduit geweigerd.

— Tusschen Newcross en Deptford wordt eene nieuwe stad gebouwd, die *de Nieuwe Stad Deptford* (*Deptford-New-Town*) zal heeten. De te bouwen huizen zullen in den besten stijl der nieuwere bouwkunst worden opgetrokken, en daar de afgebakende plaats in eene heerlijke streek ligt, zal het geheel een liefelijk aanzien opleveren.

Londen, *24 mei.* In de zitting van het Lagerhuis van eergisteren vroeg de heer *Bankes* lord *Palmerston*, of er eenige verdere briefwisseling tusschen het Engelsche gouvernement en het Spaansche ministerie had plaats gegrepen, na die briefwisseling welke lord *Palmerston* reeds vroeger op het bureau gedeponeerd had. Indien dit het geval was, zeide de spreker, dan verzocht hij, dat men het Huis inzage dezer correspondentie zou verschaffen, voor aanstaanden vrijdag, wanneer de discussiën over dit onderwerp zouden plaats hebben.

Lord *Palmerston* zeide, dat eenige verdere nota's gewisseld waren, welke op de personeele quaestie tusschen sir *H. Bulwer* en den hertog van *Soto Mayor* betrekking hadden, vooral aangaande de wijze, waarop de bewuste correspondentie in *el Clamor Publico* verschenen was. Lord *Palmerston* zeide verder, dat hij dagelijks een courier van den Britschen gezant in Spanje verwachtte, en dat het zeer waarschijnlijk was, dat hij zou aankomen, alvorens de discussiën over dit onderwerp in het Huis een aanvang zouden nemen.

In antwoord op eene vraag van den heer *Baillie*, zeide lord *Palmerston* nog, dat eene correspondentie, van eenen geheel personeelen aard, tusschen sir *H. Bulwer* en den Hertog van *Soto Mayor* had plaats gegrepen, doch dat niettemin, indien hij den volgenden dag eenige mededeeling daarvan met den courier zou ontvangen, hij deze briefwisseling, indien hij dit noodig oordeelde, aan het Huis ter inzage zoude geven. Vervolgens ging het Huis in committé over tot de bill betreffende den openbaren gezondheidstoestand, welker verschillende bepalingen gedurende den geheelen avond bediscussiëerd werden.

In de zitting van het Lagerhuis van gisteren zeide lord *Palmerston*, in antwoord op eene vraag van den heer *Bankes*, dat het gouvernement dien morgen depêches van Madrid had ontvangen, waaruit bleek, dat sir *H. Bulwer* den 17den de hoofdstad zou verlaten, daar hij zijn paspoort van het Spaansche gouvernement had ontvangen. De correspondentie, welke deze zaak was voorafgegaan, zou hij op het bureau van het Huis deponeren.

In antwoord op eene vraag van den heer *Anstey*, zeide lord *Palmerston* nog, dat het vertrek van sir *Bulwer* niet daaruit ontstaan was, dat deze heer tot eene nieuwe betrekking was benoemd en evenmin uit een vredebreuk tusschen de beide landen.

FRANKRIJK.

Parijs, *22 mei.* De heer *de Lamennais* heeft zijn ontslag ingediend als lid van de commissie voor het ontwerpen van eene constitutie.

— Men kondigt aan, dat een tweede transport, nagenoeg van 3000 menschen, tot de Icarische kolonie behoorende, onder leiding van den heer *Cabet* zelven, eerstdaags naar Texas zal vertrekken.

Parijs, *23 mei.* Er liepen gisteren geruchten, dat er sedert de gebeurtenissen van den 15den eene ernstige scheuring was ontstaan tusschen de leden van het Uitvoerend Bewind, en dat zij meenden niet langer met elkander de zaken des lands te kunnen beheeren; er zou zelfs onder hen sprake geweest zijn, dat zij gemeenschappelijk in de zitting van heden hun ontslag zouden indienen. Volgens een dagblad zouden de heeren *Lamartine* en *Ledru-Rollin* de leden zijn der uitvoerende commissie die hun ontslag zouden indienen. Dit alles duidt eene aanstaande krisis onder de leden van het Uitvoerend Bewind aan. Het schijnt ook, dat het ministerie eene wijziging zal ondergaan: zoo verzekert men, dat de heer *Crémieux* aan de commissie van het Uitvoerend Bewind zijn wensch heeft te kennen gegeven, om als minister van Justitie te worden vervangen, en dat reeds zijn opvolger de heer *Bethmont* zou zijn aangewezen.

— In *la Patrie* vindt men het volgende: Uit eene goede bron verneemt men, dat aan de Fransche vlag in eene der havens van de Adriatische zee eene grove beleediging is aangedaan. Men zou namentlijk op een Fransche handelsbrik hebben geschoten, welke onmiddellijk in zee heeft moeten steken.

— Op den 17den is te Napels een opstand uitgebarsten. In de straten werden barricaden opgeworpen. Na zes uren strijdens zijn de koninklijke troepen meester van alle stellingen gebleven; zij hebben echter een verlies van 3 à 400 man, zoo aan gewonden als dooden, geleden. Na den strijd heeft de Koning de stad gedurende 2 uren aan plundering overgegeven. Van alle paleizen, welke zich langs den zee-oever uitstrekken, zijn slechts puinhoopen van asch overgebleven. Twaalf Franschen zijn in hechtenis genomen en ter beschikking gesteld van den kommandant des Franschen eskaders, dat op de reede ligt. Vele Napolitanen hebben op dat eskader de wijk genomen, en daaronder zestien leden van de Kamer der Afgevaardigden. Een nieuw ministerie is, onder het presidentschap van den Prins *Cariati* gevormd. De nationale garde is ontbonden. Het ministerie scheen tot reactionnaire maatregelen over te gaan.

— Bij de Nationale Vergadering hebben heden de verwachte interpellatiën over de Italiaansche en Poolsche aangelegenheden plaats gehad. In Italië zal Frankrijk niet tusschenbeide komen, zoo lang hare interventie niet ingeroepen wordt en dat is tot dus verre nog niet gebeurd. Ten opzigte van Polen is de discussie nog niet afgeloopen, de strekking er van is evenwel tot dus verre, het herstel van dat rijk niet door oorlog, maar langs den weg der onderhandelingen te beproeven.

Twee punten van minder belang zijn de interpellatiën voorafgegaan; het eerste is geweest een voorstel van den president, om een adres van dankbetuiging wegens het erkennen der republiek aan de Vereenigde Noord-Amerikaansche Staten te rigten, waaromtrent verzending aan het diplomatisch committé besloten is; het tweede was een incident over de schijnbare tegenstrijdigheid, dat, nadat het commandement der troepen in Parijs, met het beschermen der Nationale Vergadering belast, door die vergadering zelve aan den generaal *Baraguay d' Hilliers* was opgedragen, de president bij eene eenvoudige ordonnantie het algemeen opperbevel aan den minister van Oorlog, den generaal *Cavaignac*, had toegeschreven; de president heeft de zaak opgehelderd met de aanmerking, dat hij in niets het besluit der Vergadering had verkort; maar dat, terwijl men den eerstgenoemden generaal als plaatselijk kommandant, met eene bijzondere roeping belast, moest beschouwen, de ander de werkelijke algemeene opperbevelhebber van de geheele krijgsmagt was. Deze discussie was uitgelokt door een verzoek van den generaal *Baraguay d'Hilliers*, om ontslag van de hem opgedragen functie, alzoo hij zich niet verantwoordelijk kon stellen, wanneer hij slechts bevelen zou hebben op te volgen; na eenige debatten is dit ontslag aangenomen.

SPANJE.

Madrid, *18 mei.* De heer *Bulwer* heeft gisteren zijn paspoort ontvangen met aanzegging om Madrid binnen 48 uren te verlaten.

BELGIË.

Brussel, *23 mei.* Den 22sten dezer hebben te Rijssel ernstige onlusten plaats gehad. Een aantal arbeiders, die geen werk hadden, hebben zich naar de werkplaatsen begeven en naar de fabrijken, die niet gesloten zijn, en noodzaakten de arbeiders het werk te verlaten en zich bij hen te voegen. Alarm werd geslagen, de nationale garde kwam bijeen. Sommige zeer opgewonden groepen begaven zich naar de spinnerij van den heer *Debefaul*. Eenige steenen door hen zijnde geworpen, loste een nationale garde zijn geweer op de arbeiders, met dat gevolg, dat hij bij het tweede schot den arbeider kwetste. Toen viel eene hagelbui van steenen op de nationale garde, die in de fabrijk de wijk moest nemen, en niet dan met groote moeite kon men het gebouw voor het indringen der oproerige arbeiders vrijwaren. De nationale garde, die geschoten had, heeft men naar de prefectuur moeten brengen, terwijl nog anderen door het volk beschuldigd werden gevuurd te hebben. Eene barricade werd opgeworpen, die door de nationale garde met geweld moest worden ingenomen, waarbij tien personen werden gevangen genomen. Bij het afzenden der berigten duurde de gisting voort; er had in de *rue royale* een gevecht plaats gehad, doch gelukkigerwijze was niemand gekwetst.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *25 mei.* Een schrijven uit Eindhoven meldt ons, dat ook aldaar, naar aanleiding van de redevoering van den heer *Donker Curtius*, een adres aan de Staten-Generaal wordt geteekend, om te betuigen, dat men de beginselen, in die redevoering aangenomen, goedkeurt. De onderteekenaren dringen er bijzonder op aan, dat de grondwet volledige vrijheid van godsdienst en van onderwijs verleene, en vorderen tevens nadrukkelijk

Vrijheid van vereeniging en associatie.
Vrijheid van drukpers.
Gelijke burgerlijke en politieke regten.
Gelijke bedeeling van waardigheden tusschen de belijders der onderscheidene gezindheden.
Regtstreeksche verkiezing.
Ontbindbaarheid der Kamers.
Afschaffing der militie, welke de kinderen aan derzelver ouders en beroep ontrukt.
Zooveel mogelijke bezuiniging en vereenvoudiging van het huishouden van den staat.
Zooveel mogelijk vermindering van belasting die op den min gegoede drukt.
Afschaffing der Standen. (*de Tijd.*)

Hoorn, 24 *mei*. Zoowel hier ter stede als in de naburige gemeenten liggen adressen aan Z. M. den Koning en aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter teekening, in denzelfden geest als die, welke te Amsterdam bij den boekhandelaar *Muller* geteekend worden; wij vernemen dat daarop bereids een aanzienlijk aantal der voornaamste ingezetenen geteekend hebben, ten bewijze dat men het er niet voor houden kan noch mag, dat het tot dus verre gehouden stilzwijgen over de aangeboden ontwerpen van grondwet, eene volmaakte goedkeuring derzelve zoude zijn. (*Amst. Ct.*)

's Gravenhage, 25 *mei*. Het *Staatsblad* no. 20 bevat de wet van 18 mei 1848, betreffende de tijdelijke instandhouding in het Hertogdom Limburg, met uitzondering van Maastricht en St. Pieter, van de daarbij bedoelde wetten en verordeningen. Deze wet houdt in de twee volgende artikelen:

Art. 1. In het Hertogdom Limburg, met uitzondering van Maastricht en St. Pieter, zullen nogmaals, voor den tijd van twee jaren, te rekenen van den 3den juni 1848, in stand kunnen worden gehouden de navolgende, thans aldaar geldende Belgische wetten en verordeningen:

a. die betrekkelijk de schutterijen en burgerwachten (*Garde Civique*.)

b. de Belgische gemeente-wet van den 30sten Maart 1836, voor zooveel namentlijk derzelver bepalingen niet reeds opzettelijk zijn gewijzigd, of van zelve vervallen, door bijzondere verordeningen, sedert den 22sten juni 1839, voor het Hertogdom Limburg uitgevaardigd, en meer bijzonder door de transitoire wet van den 28sten september 1841 (*Staatsblad* no. 37) en de koninklijke besluiten van den 19den october 1839, no. 98, en 26 februari 1842, no. 68;

c. de Belgische provinciale wet van den 30sten april 1836, alleen voor zooveel betreft de artt. 132 tot en met 139 der genoemde wet;

d. die betrekkelijk de jagt en visscherijen.

Art. 2. Deze wet is verbindend op den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad*, in hetwelk zij zal geplaatst zijn.

— Het *Staatsblad* no. 21 houdt in de wet van 18 mei 1848, tot tijdelijke wijziging van art. 26 der wet van den 12den maart 1818 (*Staatsblad* no. 15), op de uitoefening der groote visscherij. Die wet behelst de volgende artikelen:

Art. 1. Met tijdelijke wijziging van alinea 1 van art 26 der wet van den 12den maart 1818 (*Staatsblad* no. 15), kan voor de jaren 1848, 1849 en 1850, de aanvang der groote of zoutharing-visscherij, veertien dagen worden vervroegd, en mitsdien vergund, dat de netten voor het eerst worden uitgeworpen, om in volle zee haring te visschen, in den avond van den 10den juni, of van zoodanigen dag vóór den vier en twintigsten dier maand, als door den Koning voor den aanvang der groote of zoutharing-visscherij in elk der opgemelde jaren zal worden bepaald.

Art. 2. Op de overtreding der, krachtens deze wet door den Koning in voege voorschreven gemaakte bepaling, worden de straffen, vastgesteld bij art. 26 der wet van den 12den maart 1818 (*Staatsblad* no. 15), toepasselijk verklaard.

Art. 3. De tegenwoordige wet is uitvoerbaar op den dag volgende op dien van hare plaatsing in het *Staatsblad*.

— Het *Staatsblad* no. 22 bevat de wet van 18 mei 1848 houdende toekenning aan de eigenaren van zeker pakhuis, staande buiten de Marschpoort, te Zutphen, van de daarbij vermelde dispensatie der wet van 16 november 1814 (*Staatsblad* no. 106). Die wet houdt het volgende eenig artikel in: »Aan de eigenaren van het voormelde pakhuis wordt dispensatie verleend van art. 11 en het laatste lid van art. 12 der wet van 16 november 1814, no. 55 (*Staatsblad* no 106), en vergund hun pakhuis, staande buiten de Marschpoort, tusschen het buitenboord der hoofdgracht van de vesting Zutphen en den regteroever van de rivier den IJssel, met overleg van de militaire genie en onder goedkeuring van den minister van Oorlog, te vergrooten, onder voorwaarde, dat de eigenaar van het pakhuis, ingeval wij zulks in het algemeen belang noodig oordeelen, op de eerste aanzegging door of van wege den minister van Oorlog, het pakhuis wegruime, de bouwstoffen binnen de vesting brenge, of gedooge, dat de wegruiming en het vervoer van de bouwstoffen, op zijne kosten, op last van den minister van Oorlog geschiede, en de eigenaar nimmer wegens het een of ander eenige schadevergoeding vordere."

— Het *Staatsblad* no. 24 bevat het Besluit van 19 mei 1848, houdende bepaling, dat de groote of zoutharing-visscherij, voor het loopende jaar 1848, zal mogen worden aangevangen op den 10den juni eerstkomende, en dat mitsdien de netten voor het eerst zullen mogen worden uitgeworpen, om in volle zee haring te visschen, in den avond van genoemden 10den juni.

— Het *Staatsblad* no. 25 behelst een besluit van 19 mei jl., houdende bepaling: dat, in het Hertogdom Limburg met uitzondering van Maastricht en St. Pieter, ook na den 2den juni 1848, alsnog voorloopig, in stand zullen worden gehouden de aldaar geldende wetten en verordeningen, vermeld in de wet van 18 mei 1848, *Staatsblad* no. 20 (zie hier boven).

— Men leest in de *Staats-Courant*, tot bevestiging van het, in de laatste dagen door de dagbladen medegedeeld berigt, over het in gereedheid zijn der ontwerpen tot wijziging van de grondwet, het volgende: »Aan het paleis des Konings zijn de ministers heden voormiddag ten elf ure in kabinetsraad vergaderd geweest. De Koning heeft in dien raad voorgezeten. Onder de belangrijkste onderwerpen, daar behandeld, wordt de voordragt der Grondwetsherziening vermeld, die, in twaalf wetsontwerpen gesplitst, en van eene memorie van toelichting vergezeld, den Koning is aangeboden."

Rotterdam, 24 *mei*. Wij vernemen met genoegen, dat er aanstaanden vrijdag, den 26sten dezer, weder een nommer zal verschijnen van het dagblad *Overijssel*. Wij hopen, dat het veel ondersteuning moge vinden, en het in staat moge gesteld worden, de plaats onder de onafhankelijke bladen te blijven bekleeden, die het zoo waardiglijk heeft vervuld. (*N. R. C.*)

— Particuliere brieven uit Hamburg verzekeren, dat den 17den dezer te Kopenhagen een tractaat tusschen Zweden en Denemarken is geratificeerd, volgens hetwelk Zweden binnen eenige dagen, met 35,000 man Zweedsche en 4000 man Noorweegsche troepen, ondersteund door twaalf oorlogsvaartuigen, tot hulp van Denemarken zou opdagen. Men voegt er bij, dat Rusland aan Denemarken eene leening van 10 millioen R. a 3 pCt. zou gedaan hebben, dat een Russisch korps van 100,000 man nabij de Pruisische grenzen zal worden zamengetrokken, en eindelijk, dat de Deensche fregatten *Thetis* en *Tylla* naar de Noordzee hebben koers gezet, om met het reeds voor de Elbe gestationeerde fregat *Gefion* gemeenschappelijk te opereren.

— De Wel Eerw. heer *L. J. van Rhijn*, inspector van het Nederlandsche zendeling-genootschap, is dezer dagen van zijne tweejarige reis naar en in Oost-Indie in welstand in het vaderland teruggekeerd. Hij verliet Batavia den eersten Februarij, en deed de reis per Overlandmail. Op Ceylon hield hij zich vier weken op, om daar het werk der Engelsche zendelingen te zien, vertoefde eene halve maand te Caïro, Alexandrië en omstreken, werd door de onrustbarende berigten uit Europa van eene reis naar het Heilige Land teruggehouden, en kwam den 6den mei te Triëst aan, van waar hij toen zijne reis over Weenen, Praag, Dresden, Leipzig en Hanover naar het vaderland vervolgde. Den 17den dezer kwam hij, na eene afwezigheid van twee jaren en zes dagen, te Arnhem aan.

Binnen eenige dagen wordt de heer *van Rhijn* alhier verwacht; nog in den loop van dit jaar denkt hij zijne reisbeschrijving uit te geven. (*R. C.*)

Maastricht, 23 *mei*. De heer *Scherpenzeel-Heusch*, die in de beide arrondissementen als afgevaardigde bij de Nationale Vergadering te Frankfort was gekozen, heeft geopteerd voor Roermond; dien ten gevolge zijn de kiezers van het arrondissement Maastricht op nieuw bijeengeroepen om op den 27sten te Valkenburg een tweede afgevaardigde te benoemen.

Door de commissie uit den stedelijken raad dezer stad, welke het adres aan den Koning tegen de scheiding, naar 's Hage heeft overgebragt, is gisteren in de vergadering van dat collegie verslag gedaan, van hetgeen hun is wedervaren. Dit verslag is aan de dagbladen medegedeeld en ter kennis der inwoners gebragt. Uit hetzelve volgt dat de commissie de eer heeft gehad zoowel bij Z. M. als bij de ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie te worden toegelaten, en dat hun de meest gerustestellende verzekering is gegeven, omtrent de inzigten der regering, ten aanzien van dit gewest. Z. M. verzekerde hun geene reden te hebben om te onderstellen, dat de Duitsche Bond de bestaande traktaten niet zoude eerbiedigen; terwijl ook de verpligtingen, welke Limburg jegens haar te vervullen had, zouden nagekomen worden en dat daartoe alleen de benoeming van eenen specialen commissaris was geschied; dat Hoogstdezelve overigens noch de belangen van het Hertogdom in het algemeen noch die van Maastricht en Venlo in het bijzonder uit het oog zoude verliezen, en aan deze zeer was toegedaan. De komst der commissie te 'sHage had eene vergadering van den raad van ministers uitgelokt, waarin over deze belangrijke zaak werd gehandeld en ten gevolge waarvan zoowel eene depêche aan den Nederlandschen gezant te Frankfort, als instructiën aan den gouverneur van Limburg waren afgezonden, ten einde de ingezetenen van Limburg met de bedoeling der regering onmiddellijk bij publicatie bekend te maken. De verzekering daarbij gegeven dat uit de nakoming der verpligtingen, welke den moreelen band, die Limburg aan het Duitsche Verbond vereenigd, geen afstand van grondgebied zal voortspruiten, heeft ieder gerustgesteld en is zeer welkom geweest. (*Hand.*)

Arnhem, 26 *mei*.

In het nommer van ons *Bijblad* van gisteren hebben wij medegedeeld: 1. *Het Ministerie; een woord aan de* Nieuwe Rotterdamsche Courant; *een woord aan den* 's Gravenhaagsche Nieuwsbode. 2. Binnenlandsche berigten: *Haagsche schutterij; reis des Konings; de wijzigings-ontwerpen; graaf* Jules van Zuylen van Nyeveldt; *vertrek van den heer von Scherff; arrest van het hof van Zuid-Holland in eene zaak van valsche muntbilletten; adres aan den Koning uit Middelburg; Limburgsche Zaken.* 3. Buitenlandsche berigten: *Het republikeinsche feest te Parijs; gevangennemingen; brief van Blanqui; Nationale Vergadering; brief van* Joinville; *nadere bijzonderheden uit Weenen omtrent de desertie van den Keizer; ontwerp tot een nieuw Duitsch tol- en handels-stelsel; Luxemburg; openings-rede van den Koning van Pruisen;* 4. Advertentiën.

— Men leest in de *Provinciale Friesche Courant*: »Ten vorigen weke heeft in deze hoofdstad eene vergadering plaats gehad van liberale mannen uit alle oorden der provincie. Naar men vereemt is daarbij besloten op een algemeen petitionement ten voordeele der regtstreeksche verkiezingen en het door de commissie aangeboden ontwerp van herziening der grondwet, in verband met het laatste ministeriëele programma, aan te dringen."

— Men leest in het *Handelsblad*:

Aan een particulieren brief uit Triëst van 18 mei ontleenen wij het volgende berigt:

»Zoo even is het Engelsche oorlogstoomschip *Terrible* van Venetië hier binnengeloopen, en brengt de tijding mede, dat de Napelsche vloot, bestaande uit 5 stoom- en 2 zeilfregatten, benevens kleinere vaartuigen, voor Venetië was verschenen, en dat de Venetiaansche vloot, zamengesteld uit 3 groote korvetten, 3 brikken en vele kleine schepen uitgeloopen was en zich met de Napelsche vloot had vereenigd. Deze vereenigde aanzienlijke zeemagt had naar Triëst koers genomen, en daar de Oostenrijksche fregatten naar Pola teruggeweken zijn, zoo kunnen wij binnen eenige uren den vijand voor ons zien en aan de gevolgen van een bombardement zijn blootgesteld."

Jongste nieuwstijdingen.

Arnhem, 26 *mei*.

De Nationale Vergadering heeft gisteren, 24 mei, met eenparigheid van stemmen de volgende beginselen ten opzigte der buitenlandsche politiek aan de orde van den dag gesteld:

Broederschap met Duitschland;

Herstel van Polen;

Bevrijding van Italië.

Te Lyon en te Rijssel is thans alles rustig. Geruchten van oproerige bewegingen te Toulon, die dezer dagen verspreid waren, hebben zich niet bevestigd.

De sluiting der clubs *Blanqui* en *Raspail* schijnt geenerlei tegenstand te hebben gevonden.

Het beleg van Peschiera in Italië wordt steeds voortgezet; met weet echter niet wanneer het Piemonteesche leger den storm zal wagen. Het ware brandpunt van den oorlog is op dit oogenblik in de Venetiaansche provinciën. De oorlog nadert Venetië meer en meer. Treviso biedt nog wederstand. Ten opzigte van de gebeurtenissen in Napels ontbreken ons de bijzonderheden; maar het feit bevestigt zich en het schijnt uit alles te blijken dat de gebeurtenissen aldaar van zeer ernstigen aard zijn.

Ingezonden Stukken.

Waarom komt professor THORBECKE niet aan het ministerie?

Het zal evenmin betoog vereischen als door iemand worden betwijfeld dat eene gewigtige reden moet bestaan, waarom de hoogleeraar THORBECKE tot heden van het ministerie is uitgesloten.

Toonen wij, landgenooten! verstand en moeds genoeg te bezitten èn om die reden te vatten èn om ons niet langer te laten misleiden. Geven wij zooveel blijk van politisch doorzigt, dat al hetgeen sedert de uitspraak onzer vrijheidsverklaring door den Koning, met het ministerie is voorgevallen, ons de werkelijke bedoelingen der regering heeft doen ontdekken. De beantwoording der aan het hoofd dezes gestelde vraag moge daartoe medewerken; en vragen wij dan:

Wat is er gebeurd?

De Koning spreekt als bij verrassing onze emancipatie uit. Ieder staat verbaasd en betwijfelt daarvan de waarheid.

De Koning benoemt eene commissie om ons een ontwerp van grondwet te vervaardigen.

Hoe is die commissie zamengesteld? Zij bestaat werkelijk uit mannen die het vertrouwen des volks bezitten. Voortreffelijk!

Maar.... kon het wel anders? Welke anderen bestonden er, wien men zoo gewigtig werk, overeenkomstig den wensch der natie, kon in handen stellen, zonder dadelijk zelf voor leugen te verklaren, wat men even te voren voor waarheid had willen doen doorgaan? De aap komt intusschen eindelijk uit de mouw.

De goedhartige, steeds vertrouwende Nederlanders door de verklaring van den Koning verrast, door de benoeming der commissie opgetogen, sluimeren daarop weder onder liefelijke droomen van mindere belasting, vrij onderwijs, enz. zachtjes hun politisch middagslaapje in.

Naauwelijks ziet de regering op hare zoo welwillend opbrengende onderdanen het toegediend slaapmiddeltje als naar gewoonte de verlangde uitwerking doen, of met een medelijdenden glimlach over onze onnoozele zoo vertrouwende Nederlanders, wrijft men zich van genoegen de handen, die men intusschen niet verzuimt dadelijk aan het werk te slaan; want de vrees van buiten, die de behoudsmannen zoo om

het hart was geslagen, dat men van angst zat te klappertanden, was weer wat geweken.

Wat gebeurt er?

Ofschoon zich onder de hoogstverdienstelijke leden der commissie tot vervaardiging van het ontwerp een man bevindt, ongetwijfeld een der eerste staatslieden van ons land, met al onze gebrekkige staatsinstellingen en de verbetering die deze behoeven volkomen bekend, wien al de deugden en verdiensten kenmerken, die de ware staatsman en burger immer, doch vooral in de huidige oogenblikken in zich moet vereenigen, voor wien uit het hart van elk' waren Nederlander slechts eene stem opgaat, THORBECKE! deze wordt noch als hoofd, noch als lid zelfs van het ministerie benoemd.

Een man daarentegen, op grond der aan hem verbonden historische herinneringen, als moest hij tot bladvulling eener vaderlandsche geschiedenis strekken, zonder eenige sympathie bij de natie, dien men zoo wat kent, maar waarmede men zich nimmer veel bemoeide en derhalve het vertrouwen der natie niet kan bezitten, wordt evenwel uit Brittannië ontboden, om ons het onwaardeerbaar goed der ware vrijheid te schenken.

Van welke gehalte is die man? Een juweel der aristocratie. Wie het niet mogt gelooven, zal het uit 's mans eigene woorden kunnen weten.

Om echter de aristocratische behoudspil zoo wat te vergulden, worden toch ook leden van de benoemde commissie tot ministers gekozen, maar behendig tegen over deze eenige aristocratische edelgesteenten van niet min zuiver water dan hun opperhoofd.

Wat gebeurt er?

Nu zullen wij eene Britsche constitutie krijgen. Bravo. Nu worden wij staatkundig Britanniërs. Nederlanders zijn ook niet bekwaam iets zonder naäping tot stand te brengen!! Neen! Neen! Eene Britsche constitutioneele natie met eene Nederlandsche aristocratie of het omgekeerde! Welk van beide is, gelukkig, nog een geheim.

De uit de commissie in het ministerie aangestelde leden meent men wel te zullen ompraten of op eene andere wijze te winnen. De aristocratische apotheek is buitengewoon gesorteerd in zilveren trekpillen. Maar de man van onverzettelijke beginselen, de zelfstandige, onwrikbare THORBECKE is door geen Bazar of poppenkraam van lintjes, kruisjes, kroontjes, kousebandjes, sterretjes, alles rijk met titulatuur afgezet, of door eene tweede geboorte-akte in de registers van den adelstand ingeschreven, tot eenig stelsel van behoud, onder de dekvlag eener Britsche constitutie over te halen. Dien staatsman door kracht van wetenschappelijk betoog te willen winnen, ware eene aan wanhoop grenzende poging geweest; want onze Nederlandsche Engelschman zou het wel niet gewaagd hebben om, hoe groot diplomaat ook, met zijn Nederlandschen burgerlijken landgenoot THORBECKE in het strijdperk te treden, waar het geene kunstgrepen geldt, maar eene grondige wetenschappelijke staatkennis, die tot vestiging moet strekken van het waarachtig belang des volks, niet om eene partij ten koste eener geheele natie te doen zegevieren.

En wat gebeurt nu?

THORBECKE wordt geen minister. Tegen zoo veel kennis en standvastigheid is men niet opgewassen. Zoo ver reikt de diplomatieke bekwaamheid niet van den ministeriëelen commandant.

Aan de commissieleden in het ministerie zullen echter diplomatieke proefjes worden genomen. Men begint op het geheel ministerieël ligchaam te appliceeren den regel: *divide et impera*. Dat lukt. Voort kennisgeving aan de Kamer. De Kamer treurt over de ministeriëele rusie en wil, even als bij krakeelende echtgenooten, de zaak tusschen de ministers weder zien bij te leggen. Dat is toch eene brave vertegenwoordiging! Welk een doorzigt! Welk eene geestkracht! Hoe kernachtig voor het ware belang der natie in de bres gesprongen.

De diplomatische stoomproef schijnt inmiddels toch eenigzins bedenkelijk te worden; want twee commissie-leden ministers storen zich niet aan Britsche praatjes. De proef op hen is mislukt. Er blijft maar eene keuze over. Nederland of Brittanje; Hervorming of Behoud!

Zoo ver echter heeft men de onbeschaamdheid niet durven drijven, hoe schandelijk de natie sedert lang is vernederd en verguisd, om haar opentlijk in het aangezigt te durven honen. Zoo ver heeft de anders drieste stoutheid der behoudende regeringsmannen niet durven gaan, en ligt mogelijk wel uit ..... vrees voor *eigenbehoud*.

Wie nu riep den Britschen grondwetmaker, niet onzen beroemden hoofdvervaardiger van het voortreffelijk ontwerp van grondwet, aan het hoofd van den ministerraad?

Waarom niet het lid der commissie, maar een van aristocratische denkbeelden doortrokken quasiliberaal aan het hoofd der Roomsch-Catholijke Eeredienst?

Moet men nu, medeburgers! nog vragen: Waarom? Nog vragen: Waarom wordt THORBECKE ook bij de thans ministeriëele combinatie niet geroepen? Moet de ergste behoudsman van allen nog nader worden aangewezen? Men antwoorde: Nog tracht men te behouden; maar ..... met THORBECKE is elke transactie onmogelijk!

Wilt gij, medeburgers! uwe vrijheid en toekomst onwrikbaar verzekerd zien, toon dan verstand en moeds genoeg te bezitten hem aan het hoofd der regeringsleden te willen, dien gij voor die groote taak volkomen berekend, het vertrouwen der natie ten volle waardig kent. H.

Correspondentie.

Het stuk van *Eenige burgers van Amsterdam*, dat van *Een grondeigenaar in de gemeente Bodegraven en Zwammerdam* en *Een stem uit het leger* kunnen niet geplaatst worden.

Advertentiën.

Op den 29sten April overleed, te OOSTERBEEK, bij ARNHEM, Mevrouw de Weduwe *C. DE VRIES ROBBÉ*, geboren *VAN DIEST*.

Deze eenige Kennisgeving geschiedt eerst nu, uit hoofde van buitenlandsche betrekkingen.

Het in vroegere Couranten en bij aangeslagene Billetten breeder omschreven, aanzienlijk fraai en rentgevend LANDGOED *SCHERPENHOFF*, gelegen onder *Rheden*, in de nabijheid van *Velp*, groot ongeveer 90 Bunders, waaronder ruim 37 Bunders uitmuntend WEILAND, is met de hoogen ingezet op. . . . . *f* 98060.

En het HEERENHUIS met uitgestrekte TUINEN, aan den Straatweg, midden in het Dorp *Velp*, op. . . . . *f* 5850.

De toeslag van een en ander blijft bepaald op den 7den Junij eerstkomende, des morgens ten 10 ure, in het *Heeren-Logement* te *Velp;* kunnende inmiddels nadere hoogen gesteld worden ten Kantore van den Notaris *VAN ROSENTHAL*, aldaar.

† † † Mr. *VAN DAALEN*, Notaris te *Wageningen*, annonceert: dat de breeder bij billetten omschrevene ONROERENDE GOEDEREN, op den 17den dezer maand zijn ingezet en met de hoogen gebragt, als volgt:

Gemeente WAGENINGEN.

1o. De UITERWAARD, genaamd de *Bovenfabriekwaard;* 4 Bunder, 12 Roeden en 30 Ellen, op. . . . . *f* 4900.

2o. De UITERWAARD, genaamd de *Benedenfabriekwaard;* 5 Bunder en 57 Roeden, op . . . . *f* 6180.

Nos 1 en 2 in massa, op . . . . . » 11079.

3o. HOOI of WEILAND, in het *Nieuwland;* 45 Roeden en 60 El, op . . . . . *f* 450.

4o. De Oostelijke Helft van een WEILAND, genaamd *de 8 Morgen;* 3 Bunder en 1 Roede, op . . . . *f* 3100.

5o. De Westelijke Helft van dat WEILAND; 3 Bunder en 8 Roeden, op . . . . . *f* 3500.

Nos 4 en 5 in massa, op . . . . . » 6550.

6o. Een Stuk GROND in de *Nude*, benoorden den Straatweg; 21 Roeden en 80 Ellen, op . *f* 200.

6*a*. Een stuk BOUWLAND in de *Nude*, bezuiden den Straatweg; 37 Roeden en 20 Ellen, op. *f* 480.

7o. Een AKKERMAALSBOSCH op *den Hessenberg;* 2 Bunder, 27 Roeden en 40 Ellen, op . . *f* 690.

Gemeente RANDWIJK.

8o. Een BOOMGAARD en ELZENPAS; 2 Bunders, 1 Roede en 60 Ellen, genaamd de *Bingsbergerpas* en de *Kleine Hel*, op. . . *f* 1550.

De tweede of laatste Veiling zal worden gehouden op Woensdag den 31sten Mei 1848, des middags ten 12 ure precies, ten huize van *A. HOLTUS*, aan het *Lexkesveer*, Gemeente *Wageningen;* inmiddels kunnen hoogen gesteld en informatiën verkregen worden ten Kantore van genoemden Notaris Mr. *VAN DAALEN. — Brieven franco.*

OPENBARE VERKOOPING.

Men zal op Maandag den 5den Junij 1848, des avonds ten zeven ure, ten huize van den Nieuw Koffijhuis- en Restauratiehouder *A. WILLEMS*, bij de Schoolplaats te *Arnhem*, en 14 dagen later, terzelfder uur en plaats, ten overstaan van den te *Arnhem* standplaats hebbenden Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, in het openbaar verkoopen:

1o. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen *Arnhem*, in de Turfstraat, Wijk A, No. 12, tusschen de Erven van den Bakker *GEELS* en van den Smid *DOORMOLEN;* door deszelfs gunstige ligging geschikt tot het daarin uitoefenen van elk BEDRIJF; Kadaster Sectie O, No. 1324.

2o. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen te *Arnhem*, in de Helsteeg, Wijk A, No. 153; Kadaster Sectie O, No. 1384, verhuurd in zeven perceelen.

3o. Een HUIS en ERVE, in de nabijheid der St. Jans-Barrière, bij den Catharinen Doelen, Wijk D, No. 261; Kadaster Sectie O. No. 46.

4o. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen te *Arnhem*, in de Oeverstraat, op den hoek van de Vossteeg, Wijk B, No. 150; Kadaster Sectie O, No. 1503, bewoond door den Verwer *VAN WESSEM.*

Gedurende acht dagen voor den inzet zullen de bewijzen van eigendom ten Kantore van den Notaris Mr. *G. VAN ECK*, te *Arnhem*, ter visie liggen, alwaar informatiën te bekomen zijn nopens de voorwaarden van Verkoop.

VERKOOPING.

J. H. C. A. PAYEN, Notaris te *Nijmegen*, zal op Donderdag den 8sten Junij 1848, des avonds ten 7 ure, in het Notaris-huis aldaar, ten verzoeke van den Heer *J. A. POOL*, Procureur te *Nijmegen*, als Curator in de onbeheerde Nalatenschap van *J. M. VERWAAIJEN*, doen inzetten, om 14 dagen daarna finaal te worden verkocht:

Een BOSCH, met daartoe behoorende VOORTPLANTING, zijnde de *Nijmeegsche Laan* op *Groesbeek*, van het Landgoed *Mariënboom* tot het huis van den Boschwachter *KERSTEN*, te *Groesbeek*, bestaande in OPGAANDE BEUKENBOOMEN, EIKEN SCHAARHOUT en HEIDE, mitsgaders een OPZIGTERS-WONING en BOUWLAND, Kadaster Sectie F, Nos. 21, 26; G, No. 22; I, No. 23; H, Nos. 237, 238 en 239; groot 14 Bunders, 87 Roeden en 20 Ellen, en zulks in 3 perceelen, behoorlijk afgebaakt en in *massa*.

Inlichtingen te bekomen bij den Heer verkooper *qq.* en bij den Heer *F. BORKENS*, Plantagemeester te *Nijmegen.*

† † † Die iets te vorderen heeft van, verschuldigd is aan, of eenige papieren onder zich heeft, concernerende de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen den Wel Edelen Heere *F. VERMOOTEN WEIJERS*, in leven Rector der Latijnsche Scholen te *Wageningen*, en aldaar den 28sten April 1848 overleden, gelieve daarvan opgave, betaling of bezorging te doen, vóór den 8sten Junij 1848, ten Kantore van Mr. *VAN DAALEN*, Notaris te *Wageningen.*

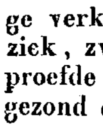

In *Arnhem WORDT TER OVERNAME AANGEBODEN:* Een WINKEL IN TABAK, SNUIF, SIGAREN enz. — Met *franco-brieven* te bevragen, onder Letter M, bij den Uitgever dezer.

† † † *Herstelling van aamborstigheid* door de *HOLLOWAY'S* PILLEN. — Het volgende is een uittreksel uit een brief van *J. THOMSON Esq.* eigenaar van het dagblad *den Armagh Guardian:* »Aan Professor *HOLLOWAY*, 17 April 1846. — Mijnheer, een Onderofficier, die hier ter stede woont, uit de Indiën terugkeerende, deed ten gevolge van den overgang van een warm in een koud en vochtig klimaat, eene erge verkoudheid op, dien ten gevolge werd hij zeer ziek, zwak en astmatisch; met het beste gevolg beproefde hij uwe Pillen en Zalf, want hij is nu zoo gezond en sterk als hij immer kon wenschen."

(w. get.) *J. THOMPSON.*

Zijn op *franco-aanvrage*, à contant te bekomen, bij den heer *F. ROMEIJN, Fz.*, Depôthouder te *Arnhem;* den Heer *J. H. COENEN*, te *Nijmegen*, of aan het Hoofddepôt bij den Heer *F. E. VAN SANTEN KOLFF*, te *Rotterdam*, alsmede te *Londen*, Strand 244 *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Nederlandsche
Stoomboot-Maatschappij.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam* des Maandags, Woensdags en Zaturdags, des morgens ten 10 ure.

Van *Arnhem* naar *Mannheim dagelijks* na aankomst van den Beurstrein van *Amsterdam* des avonds ten 8¼ ure.

De passagiersvrachten zijn aanmerkelijk minder gesteld; en zijn de goedkoopste van alle Stoombootmaatschappijen.

Nadere inlichtingen bij den Agent te *Arnhem.*

J. W. TER HAAR.

Rijn-Stoomboot-vaart.
KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE DIENST

Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz, Mannheim en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, *des morgens ten 6 ure*, om nog denzelfden avond te *Keulen* aan te komen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Ondergeteekende te *Arnhem*, bij de Factorij van den Nederlandschen Rijn-Spoorweg te *Amsterdam*, en, door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie-Maatschappij (*C. VAN DER HORST*) met welker Diligence-Diensten deze Vaart in onmiddellijk verband staat.

H. BUDDE GJzn.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 26 Mei 1 El 7 Palm 2 Duim; gew. 0 D. gev. 1 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

A°. 1848. ZATURDAG 27 MEI.

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT.

De Heer *Donker Curtius*, minister.

De eenige reden, die wij vinden kunnen voor de vorming van het ministerie, zooals die nu heeft plaats gevonden, is, dat de ministers de kracht niet begrijpen, die zij aan de zaak der [illegible] ing geven [illegible], dat zij geene afdoende hervorming willen of durven; dat zij, in een woord, niet opgewassen zijn voor hunne taak.

Een eerste uitwerksel is, dat zij geen sterker nemen dan zij zijn, maar naar minderen om hebben gezien. Of is dat opdat zij niet overschaduwd zouden worden? — Wij begrijpen dat het minste van den heer *Donker*, en gelooven veel liever aan zijne loyaalheid en cordaatheid, die zijn voornaamste titels uitmaken, dan aan zoodanige kleingeestigheid; wij gelooven veeleer, dat hij aan hetzelfde lot onderhevig is, als de opregten van hart, dat hij geen argwaan voedt en dan ook zeer gemakkelijk kan worden beïntrigueerd.

Wij zeggen «zijn voornaamste titels.» Want neemt die weg, wat blijft over, dan een advokaat met veel praktijk. En men moge advokaat met of zonder praktijk zijn, men is dáárom nog niet geschikt aan het hoofd van eenen staat te zijn. — Maar hij was de man, die van onder *Napoleon* af bekend was als cordaat, als niet buigende voor eene regering, als niet vleijende voor kiezers, als zonder consideratien voor zaken, die bij [illegible] vende noemen. Dat is zijn kracht, dat zijn politiek karakter, *dáár*voor is hij bij de natie bekend. — Als staatsman niet. Daarvan gaf hij *vroeger* nooit eenig blijk. Want men zal zijne geschriftjes over Spoorwegen, Orde, enz. daaronder toch wel niet tellen willen. — Later evenmin. Zijne intrede in het ministerie *Schimmelpenninck* was eene grove fout, die het land niet alleen veel kost, maar hem zelven bovendien heeft verzwakt, bij velen twijfel heeft doen ontstaan over dat zijn politiek karakter, en stellig hem van het goede terrein gebragt heeft.

Aan het departement van Justitie intusschen deed hij nog zoo veel als niets; liet wel na, wat gedaan had kunnen, had behooren gedaan te worden.

Het ministerie *Schimmelpenninck* valt uiteen. Toen was het oogenblik om blijk van politiek talent te geven. Maar hij blijft verre beneden zijn rol.— In plaats dat hij, of een ander, als het hoofd van een nieuw te vormen ministerie optreden, daardoor voor de homogeniteit van het ministerie waarborg geven en voor de vorming zich verantwoordelijk stellen zou, doet men even als of niemand die verantwoordelijkheid op zich wil nemen, en wordt er een ministerie bijeen gehoepeld, dat daarnu hoofdeloos heendrijft en welks bestaan men niet gevoelt.

De heer *Donker* komt in de Kamer en legt, namens het, toen *nog* niet «*welgevormde*,» maar nog *ongevormde* ministerie, eene verklaring af, die van des sprekers goede bedoelingen, zijne zucht om klaar en onverholen zijne meening te zeggen, getuigt, maar tevens blijken geeft, dat hij niet genoeg fonds en kracht heeft voor het hoofd van een ministerie, waarin zoo weinig politieke kracht gevonden wordt, en zoo veel in deze oogenblikken in benoodigd is. — Er zijn teedere punten in die verklaring, die wij niet willen uitpluizen, maar laten voor hetgeen er van gezegd is. Er komt veel in voor, dat ontijdig is en daarom onjuist; er heerscht of groote onvolledigheid of overtolligheid in; er is niets in dat aangrijpt, wel iets, dat naar platheid zweemt. Maar wij willen nu dat alles daarlaten. Wij willen alleen hem zoeken op het punt van den grondslag onzer hervorming. En dan moeten wij opmerken, dat zijne verklaring doet voorzien, dat men niet begrijpt, dat de grondwettelijke palen zoo ver mogelijk vooruit moeten worden gezet, opdat in [illegible] plaatsing behoeft gedacht te worden; maar dat wij verre zullen blijven achter het voorstel van nu meer dan 3½ jaar geleden. — Is dat een blijk van de behoeften van het oogenblik te doorzien?

In het nieuwe ministerie versterkt men de politieke kracht niet, vermindert alzoo het gewigt, dat buiten het ministerie is, niet, vermeerdert alzoo de eenheid, de zamenwerking van allen, die hervorming willen, niet; maar men verzuimt aansluiting te beproeven en geeft zoo doende terrein aan de partij van het oude, van het behoud, die zich verkneutert in die verdeeldheid en ... werkt.

De heer *Donker* komt aan de natie verklaren, dat men de medewerking van kundigen, «*in naam des vaderlands zal afvergen.*» De natie denkt aan weigeringen, die zoo doende moeten overwonnen worden. Zij ziet verlangend uit, en... de heeren *Ossewaarde*, *Voet* en *Bentinck* komen voor den dag. De beide eerste volstrekt achtingswaardige menschen, maar die zeker zelven te zeer bewust zijn, dat zij voor geene ministersplaatsen voegen, dan dat het niet onbescheiden zoude zijn, daarover thans meer te zeggen. De laatste mag in hoogere kringen bekend zijn, bij de natie is hij het niet; geen roep voorzeker gaat van hem uit, dat hij een groot diplomaat is.

Dien man nogtans wordt het bestuur onzer buitenl. zaken, onzer sedert jaren zoo verwaarloosde buitenlandsche zaken, toevertrouwd? — Waarom? — omdat de oude meerderheid begreep een diplomaat noodig te hebben, dewijl die de *vormen* kent.

Alsof het *thans* om *vormen* te doen ware. — Treffender blijk kan de oude meerderheid van het ministerie van 26 Maart niet geven, dat zij onzen toestand niet begrijpt, en niet voor de taak opgewassen is, die te doen valt. — Ja! pas toch vooral op de vormen; dáár wint men thans alles mede! Zie hoe vormelijk alles in Parijs, in Weenen en Berlijn toegaat; hoe die worden nageleefd in Rome, Napels, Turin, Athene, Madrid of Lissabon! De vormen toch vóór alles, want daarmede zal men het dreigende onweder in Frankfort bezweren kunnen! daarmede den Limburgschen knoop lossen kunnen! beter dan enkel met een staatkundig verstand! — Of diplomatie bestond in het vormelijk doen van mannetje naar mannetje! of een diplomatisch hoofd niet juist daarom diplomatisch was, omdat het als van zelf den vorm gebruikt, die aan den toestand of de handeling het meest eigenaardig is, en dien des noods splinternieuw weet te scheppen. — In de keus van een minister van buitenl. zaken, in tijden als de tegenwoordige, in het vooruitzigt dat het nationaal bestaan elk oogenblik kan worden bedreigd, dan naar *vormenkunde* en niet naar ***helder inzigt*** en ***kennis*** om te zien, is onnoembaar.

Trekken wij bijeen.

Intrede in het ministerie *Schimmelpenninck*, dat men niet begreep, dat onvolledig was, daar de minderheid der commissie slechts plaats vond. Was dat blijk van politisch doorzigt?

Dat ministerie *zeven* weken bestaans laten, door zelf daarin te blijven? — Was dat blijk van doortasten?

Een nieuw ministerie te doen zamenkomen, zonder hoofd; zonder opname van de politische krachten, die er eigenaardig in moesten zijn; zonder een staatkundig hoofd voor onze netelige buitenl. zaken; zonder bijzonderen minister voor kolonien, die zoo vele ambitien werkzaam houden; zonder dat in dat ministerie alle partijen van strengen vooruitgang zich konden vereenigen; — is dat blijk van politiesch talent, van politiesch inzigt?

Een ministerieel programma geven, voor dat er een ministerie is; — is dat bewijs van juist inzigt? — Of is dat door die verklaring zelve gegeven, die de ambtenaren-wereld, het leger, de marine, de diplomaten met afkeerigheid moeten hebben vervuld; vooralsnog nutteloos, ontijdig, op een oogenblik dat privaat belang zoo veel mogelijk van beslissing over de publieke zaak moet verwijderd gehouden worden.

Twee maanden minister van justitie zijn, en niets doen dan eene circulaire tegen het geeselen in het licht doen komen? — Is dat blijk van handelen geven?

Was het bewijs van takt, de Kamer bijeen te doen komen, om haar niets te doen zien, dan een verbroken oud-hollandsch vischbeginsel, een half afgebroken pakhuis en een kapot ministerie.

Wij kunnen dwalen. Maar wat wij schrijven, meenen wij waarheid te zijn. Wij verhelen het daarom niet; hoe ongaarne ook wij iemand hard vallen. En niemand zou zich meer dan wij verheugen, zoo men ons kon aantoonen, dat het alles met opzet en uit helder inzigt geschied zij, het beste voor het land ware, en niet gevolg van zwakheid en ongenoegzaamheid geweest is.

's Gravenhage, den 26 Mei.

Eindelijk is sedert eenige dagen de heer *van der Heim* uit het Gouvernementshuis van Zuid-Holland.

Nu het werd waarlijk tijd.

Wat deed de heer *van der Heim* zoolang in dat huis? Wordt het door de provincie of door hem bekostigd en onderhouden? Is er voor meubels voor het Gouvernementshuis op het provinciaal budget nog bovendien geene som uitgetrokken?

De heer *van der Heim* hoorde daar niet; mogt niet blijven in een huis, daar hij geen regt had te zijn. Of betaalt hij daarvan huur aan de provincie voor de 4 maanden, dat hij daar is blijven wonen?

Wij zijn niet kleingeestig genoeg te gelooven, dat door die inwoning aan de provincie veel schade verrigt is. De zaak blijft evenwel opmerkelijk; en ter verantwoording tevens van de Gedeputeerde Staten, die iemand in dat huis deden wonen, daar hij niet mogt wonen.

Wanneer men politiek persoon wil wezen, moet men als zoodanig weten te handelen. Nergens elders doet men dingen zooals hier gedurfd worden. Was een minister afgetreden in Frankrijk, geene 24 uren verbleef hij meer in de ministeriële woning. *La Martine*, dezer dagen, houdt op het bestuur der buitenlandsche zaken te hebben en hij verandert terstond van verblijf. *Metternich* legt 's avonds ten elf ure zijne waardigheden neder, en wandelt den volgenden ochtend ten negen ure het ambtsgebouw uit. De heer *van der Heim van Duivendyke* houdt in December op gouverneur te zijn; is minister, die voor misbruiken moet waken, en *blijft* tot in Mei in het Gouvernementshuis.

Opmerkelijk! de heer *van der Heim* wordt

minister, heeft dus de benoeming van den gouverneur, van den man, die regt heeft te komen waar de exgouverneur nog woont. De heer *van der Heim blijft* wonen, en zoolang hij er nog woont, *benoemt* hij geen ander.

Wij willen niet gelooven dat de niet-benoeming geweest is, omdat dan tot Méi toe daar zou kunnen blijven gewoond. Maar men moet ook den schijn vermijden, die zeer tegen den exgouverneur was.— Welk fatsoenlijk man blijft zonder *betalen* in een huis wonen, waarvan de huur uit is? Wie zoekt zoo'n goedkoopje, vooral wanneer hij zelf belast is het zoo spoedig doenlijk weder te verhuren?

Maar de Gedep. Staten? Wie gaf hun de bevoegdheid den vreemden in het provinciale huis te laten? — Het is een voorbeeld van de consideratien en het elkander plesierdoen van het gevallen stelsel. — Of hadden de heeren te veel oog voor den stand der effecten, om toe te kunnen zien wat in de provincie gebeurde?

De *Nieuwe Rotterdamsche* meent dat wij het grof maakten in ons antwoord haar gegeven in ons laatste n°. Zij meent, dat wij zeiden: wanneer wij het personeel van uwe redactie zoeken, zal dit spektakel geven, uit hoofde dat personeel spektakelachtig bevonden zou worden. Die meening hadden wij *niet*. Daarom komen wij op het antwoord terug, om alle verkeerde opvatting te verhinderen. Onze meening was eenvoudig deze: ter beantwoording van een tegen uw geschrijf gerigt geschrijf van de *Arnhemsche*, ziet gij het geschrevene voorbij en slaat naar de schrijvers: indien wij u nu beantwoorden eveneens, door naar de schrijvers te zoeken en daartegen onaangenaam te zijn, en indien zoodoende de beide bladen een gekakel gingen aanheffen, niet over de zaak, maar over hare schrijvers, welk onvoegzaam schouwspel zouden wij gaan vertoonen, welk kwaad aan de aan beiden gemeene zaak zouden wij doen. Wanneer wij dus de *Nieuwe Rotterdamsche* wilden volgen in het zoeken naar hare redacteurs, wat spectakel zou dat wel geven!

Wij drukten ons verkeerd uit, of de *N. Rotterdamsche* vatte ons verkeerd op, daar zij grofheid, personaliteit meenden te vinden, waar die *geheel buiten onze bedoelin g* waren.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 26 *Mei*.

Eergisteren avond, ten 7 ure, is Z. M. de koning, vergezeld van Z. K. H. prins *Hendrik*, met eenen specialen trein uit 's Hage, te Amsterdam op het paleis aangekomen. Dadelijk na hunne aankomst hebben de koning en de prins zich op het balcon vertoond, waar zij door de menigte, die op den Dam verzameld was, werden verwelkomd. Het gevolg van Z. M. bestaat uit H. D. adjudanten, de heeren baron *Miellet van Coehoorn* en *van Karnebeek*, den kamerheer graaf *van Bylandt* en den referendaris van het kabinet, jhr. *Clifford*. Z. K. H. prins *Hendrik* werd door den ridder *van Rappard*, 's prinsen ordonnans-officier, vergezeld.

Gisteren morgen heeft Z. M. aan de militaire autoriteiten dezer stad en aan de officieren der schutterij audientie verleend, die zeer talrijk is bezocht geworden.

Tusschen 12 en 1 ure heeft de muzijk der schutterij, op het Damsplein, verschillende muzijkstukken uitgevoerd.

— Naar men verneemt heeft Z. M. dezer dagen benoemd tot leden der commissie van administratie over de gevangenissen te Assen en Zutphen, Jhr. Mr. *P. A. van Holthe tot Echten* en *R. W. Tadama*.

— De *Staats-Courant* van 23 Mei vermeldt de benoeming van Jhr. Mr. *W. J. F. A.* Ridder *van Rappard* tot dijkgraaf van het polderdistrict van Dremptsche, Oldenhaafsche, Hooglurensche en Oldenburgsche dijken.

— De *Staats-Courant* behelst thans, tot bevestiging van het in de laatste dagen door de dagbladen medegedeeld berigt, over het in gereedheid zijn der ontwerpen tot wijziging van de Grondwet, het volgende: «Aan het paleis des Konings zijn de ministers heden (Woensdag, den 24 dezer) voormiddag ten elf ure, in kabinetsraad vergaderd geweest. De Koning heeft in dien raad voorgezeten. Onder de belangrijkste onderwerpen, daar behandeld, wordt de voordragt der Grondwets-herziening vermeld, die, in twaalf wets-ontwerpen gesplitst, en van eene memorie van toelichting vergezeld, den Koning is aangeboden.»

— Z. K. H. de prins *de Joinville* wordt in de residentie verwacht en zal, naar men verzekert, eenigen tijd alhier verblijven.

— De *Noord-Brabander* van 23 Mei zegt: «Het is er nog ver af, dat wij over de toekomst verzekerd zijn. De voortdurende verwijdering van den heer *Thorbecke* uit het ministerie, waar hij de eerste plaats moest bekleeden, het steeds ter zijde houden van den heer *Storm*, die reeds lang zijne plaats onder de raadslieden der kroon had behooren in te nemen, zijn voor ons oog nog onrustbarende verschijnselen. Na het manifest van den heer *Donker Curtius* gelezen te hebben, twijfelden wij geen oogenblik, of die twee heeren zouden in het ministerie geroepen worden; dit scheen ons een natuurlijk gevolg van den toestand der zaken; in het niet tot stand komen dezer combinatie, zien wij nog steeds een verschijnsel van weifeling, van vrees, van transactie-zucht, welke ons bedroeft en bevreesd maakt. Er schuilt nog eene adder onder het gras; de mannen, die bekend zijn de ware vrijheid voor allen in alles voor te staan, worden nog steeds verwijderd gehouden, het *ongeveinsde* liberalismus heeft den troon nog niet bestegen, en zoo lang dit niet geschiedt, kunnen wij ons gansche vertrouwen aan den loop der zaken niet geven.»

— Den 23 dezer is alhier overleden de heer *J. W. Dedel*, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal en ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, in den ouderdom van bijna 70 jaren.

— Men verneemt, dat een adres aan de Tweede Kamer van den navolgenden inhoud te Amsterdam circuleert en reeds verschillende onzer meest geachte ingezetenen tot onderteekenaren heeft, terwijl weldra ook in breederen kring de gelegenheid tot zoodanige onderteekening zal geopend worden:

«*Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.*

«Edel Mogende Heeren!

«In uwe hoogst merkwaardige zitting van den 13 dezer, is door de regering eene gewigtige verklaring afgelegd van de beginselen, die door haar, bij de aanstaande regeling der instellingen van den Staat, zullen worden gevolgd en ten grondslag gelegd, alsmede van hare inzigten en stellige voornemens omtrent de toekomstige staathuishouding.

«De ondergeteekenden zijn doordrongen van al het gewigt der omstandigheden, waarin Nederland verkeert en van den pligt, die op ieder rust, om aan de stem des konings en der regering gehoor te geven, tot openbaring zijner gevoelens omtrent die beginselen en die inzigten, opdat daaruit de geest en de wensch der Natie mogen blijken.

«Het is daarom, dat zij zich verpligt achten openlijk te kennen te geven hunne innige overtuiging der onmisbaarheid van een monarchalen regeringsvorm in ons vaderland, en hunne onwankelbare verkleefdheid aan het Huis van Oranje. Op dezen grondslag hechten zij dan ook opregtelijk hun zegel aan het stelsel, door den tijdelijken minister van justitie in uwe vergadering opengelegd, den wensch uitende, dat de uitspraak, welke van U Edel Mogenden zal worden verlangd, daarmede in overeenstemming zal zijn en alzoo onder den zegen des Allerhoogsten zal mogen bijdragen tot het vestigen van instellingen, waardoor de zelfstandigheid, de rust en de voorspoed van het vaderland, de eendragt der burgers, de band tusschen vorst en volk en de toekomst van Nederland krachtig worden verzekerd.»

Amsterdam, Mei 1848.

— Zoowel te Hoorn als in de naburige gemeenten leggen adressen aan Z. M. den koning en aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter teekening, in denzelfden geest als die, welke te Amsterdam bij den boekhandelaar *Muller* geteekend worden; men verneemt dat daarop bereids een aanzienlijk aantal der voornaamste ingezetenen geteekend hebben, ten bewijze dat men het er niet voor houden kan noch mag, dat het tot dus verre gehouden stilzwijgen over de aangeboden ontwerpen van Grondwet, eene volmaakte goedkeuring derzelve zoude zijn.

— Ook uit Tiel is een adres, door een aantal notabele ingezetenen onderteekend, en houdende adhesie tot de beginselen door den tijdelijken minister van justitie ontwikkeld, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal verzonden.

— Dezer dagen heeft te Leeuwarden eene bijeenkomst plaats gehad van liberale mannen uit de verschillende streken van Vriesland, en is daarbij besloten om te bewerken een algemeen petitionnement te verkrijgen, ten voordeele der regtstreeksche verkiezingen en van het door de Commissie opgemaakt ontwerp van Grondwets-herziening, in verband met de door den tijdelijken minister van justitie, namens de overgebleven ministers gedane verklaring.

Ook te Heerenveen hebben een aantal onafhankelijke mannen een in dien geest gesteld adres aan Z. M. den koning en de Staten-Generaal opgezonden.

— De commissie, benoemd bij deliberatie van den raad der stad Maastricht, om aan den koning het adres, betrekkelijk de scheiding van Limburg, over te brengen, heeft den 22 dezer het hier volgend verslag aan den stedelijken raad uitgebragt:

«Uwe commissie, benoemd bij de deliberatie van den 11 dezer maand, tot overbrenging van het toen gevoteerde adres aan Z. M. den koning, maandag 's avonds te 's Hage aangekomen zijnde, werd den volgenden dag ten half één ure ter audientie bij Z. M. toegelaten.

«Nadat het adres van den stedelijken raad aan den koning was voorgelezen, antwoordde hoogstdezelve:

«Dat hij *geene reden* had, om te veronderstellen, dat de «duitsche Bond de bestaande traktaten niet zoude eerbiedigen; — «dat de verpligtingen, welke Limburg te vervullen heeft, zullen «worden nagekomen, en dat de benoeming van den commissaris «daartoe strekt; — dat Z. M. overigens noch de belangen van «het hertogdom in het algemeen, noch die van Maastricht en «Venlo in het bijzonder, zoude uit het oog verliezen en aan «deze zeer was toegedaan; — dat overigens het noodzakelijk «was, over dezelve met de ministers van justitie en van binnen«landsche zaken te confereren.»

«Na de audientie van Z. M., heeft dan ook uwe deputatie zich tot hunne excellentiën de tijdelijke ministers van justitie en van binnenlandsche zaken gewend, ten einde de belangen der stad Maastricht te kunnen voordragen, waarop zij nog dienzelfden avond door den minister van binnenlandsche zaken, en den volgenden dag door den minister van justitie werd ontvangen.

«Zijne Excellentie de minister van binnenlandsche zaken verklaarde: «dat het adres van den stedelijken raad van Maastricht, «hetwelk Z. M. was aangeboden, het onderwerp had uitgemaakt «van eene bijeenkomst van den ministerraad; — dat de leden «zich eenstemmig met hetzelve hadden vereenigd, en zoodanig «van het gewigt der zaak waren doordrongen, dat zij hadden «besloten afschrift van dit stuk aan den nederlandschen gezant «te Frankfort te doen geworden, terwijl tevens, per estafette, «den gouverneur van Limburg instructien waren gezonden, ten «einde de inwoners met de bedoeling der regering bekend te «maken.»

«Verder heeft Z. Excell. nog, op de bemerkingen door uwe deputatie gemaakt, in hoe verre de handelingen der afgevaardigden van Limburg te Frankfort als verbindend zouden kunnen beschouwd worden, geantwoord:

«Dat voor zoo verre deze handelingen konden in strijd zijn «met de nederlandsche wetten, de regering nimmer zich als «daardoor gebonden zoude erkennen, daar toch, in allen ge«valle, *alles aan de ratificatie der regering bleef onder«worpen*.»

«Eindelijk heeft uwe deputatie gemeend te dezer gelegenheid ter sprake te mogen brengen het vraagpunt der belastingen en hieromtrent van Z. Exc. de verzekering bekomen, «dat dezelve «het onderwerp zijn van de ernstigste overwegingen der rege«ring, en daaromtrent de meest geruststellende voornemens «bestaan, doch heeft de aftreding van den tijdelijken mi«nister van finantien, welke tijdens ons verblijf te 's Hage nog «niet was vervangen, het onmogelijk gemaakt, over dit gewigtig «onderwerp bepaalde toezeggingen te bekomen.

«Den volgenden dag werd uwe deputatie bij den minister «van justitie toegelaten.

«Zijne Excellentie bevestigde volkomen hetgeen reeds den «vorigen dag door zijnen ambtgenoot van binnenlandsche zaken «werd medegedeeld. Hij verklaarde tevens, dat het gouverne«ment nimmer had kunnen veronderstellen, dat men in Limburg «zulke verkeerde uitlegging aan de benoeming van den bonds«commissaris had kunnen geven; dat Limburg, wel degelijk «zijnde eene nederlandsche provincie, vooreerst is nederlandsch «grondgebied; — dat, wel is waar, het hertogdom door eene «moreele verbindtenis met den duitschen bond in aanraking is «gebragt, waardoor zekere verpligtingen moeten worden ver«vuld; — dat het gouvernement deze verpligtingen zal nako«men; doch dat geenszins kan afgeleid worden, dat daaruit «een afstand van grondgebied kan voortspruiten; — dat het «gouvernement ten zeerste betreurde, dat men in Limburg deze «verhouding niet begrepen heeft, en als het ware in een dwaal«spoor was geleid.»

«Uwe deputatie sprekende verder over de gevolgen, welke eene afscheuring van het hertogdom voor Maastricht zoude hebben, antwoordde de minister:

««Dat de ingezetenen van Maastricht en Venlo daaromtrent zonder ongerustheid kunnen zijn; — dat het gouvernement deze gevolgen zeer wel weet in te zien; — dat eene afzondering de twee steden als het ware in de lucht zoude plaatsen, verstoken van alle betrekkingen, en beroofd van hare middelen van bestaan, en dat, dit te doen, eene onmogelijkheid was; — dat de belangen van deze steden het gouvernement ter harte liggen en steeds zouden in het oog gehouden worden; — dat het verder niet te ontkennen is, dat vroegere gebeurtenissen reeds voor Maastrichts welvaart zeer noodlottig zijn geweest en dat die stad daarvoor de meeste belangstelling der regering verdient.»»

«Uwe deputatie koestert de hoop, dat zij aan het vertrouwen van den stedelijken raad zal hebben beantwoord en hare verrigtingen alzoo uwe goedkeuring zullen mogen wegdragen.

Maastricht, 22 Mei 1848. De commissie bovengemeld:

(Get.) *Nierstrasz*, *J. M. Swart*. *W. Clermont*.»

Buitenlandsche berigten.

Het Noorden. — De voorloopige regering van Sleeswijk-Holstein heeft het op deensche schepen bereids gelegde embargo weder opgeheven, en zulks naar aanleiding van het door den Bondsdag genomen besluit, dat, ofschoon ook van wege Denemarken op duitsche schepen embargo gelegd is, een gelijke maatregel door den Bond algemeen niet te nemen is. Daarentegen heeft men begrepen beter te handelen, met van het regt des oorlogs gebruik te maken, en in het thans door den Bond bezette Jutland schadeloosstelling voor alle verliezen, welke de duitsche handel, scheepvaart en eigendom elders lijden, te moeten zoeken. Dien ten gevolge heeft de opperbevelhebber van het duitsche bezettingsleger in Jutland, de pruissische generaal *van Wrangel*, onder dagteekening van den 18, eene proclamatie aan de bewoners van Jutland uitgevaardigd, waarbij eene oorlogsbelasting van 2 millioen specie-daalders op de bewoners aldaar gelegd wordt. Deze oorlogsbelasting moet vóór den 28 dezer maand opgebragt zijn. De verdeeling daarvan laat de generaal aan de tegenwoordige lands-ambteuaren voor de belastingen over. Voor het geval, dat deze zulks mogten weigeren, zou de generaal zulks aan anderen opdragen, doch, zoo niemand gevonden mogt worden, en de bewoners zelve de betaling mogten durven weigeren, dan zou de generaal zelf met zijne troepen de noodige gelden gaan halen, waar die ook gevonden wierden. Die oorlogsschatting zal echter worden teruggegeven, zoodra de deensche regering het duitsche eigendom weder vrijgeeft en de toegebragte schade vergoedt.

De over Lubeck ontvangen kopenhaagsche bladen brengen niets belangrijks aan, en niet het minste spoor wordt er in gevonden, dat aan de loopende vredesgeruchten eenig geloof zou kunnen bijzetten, terwijl men er integendeel het formeel tot stand komen van het offensief traktaat tusschen de drie scandinavische mogenheden in vermeld vindt. Zweden gaat voort met al zijne beschikbare oorlogsschepen te wapenen.

— Brieven uit Hamburg verzekeren, dat den 17 dezer te Kopenhagen een tractaat tusschen Zweden en Denemarken is geratificeerd, volgens hetwelk Zweden binnen eenige dagen, met 35,000 zweedsche en 4000 man noorweegsche troepen, ondersteund door 12 oorlogsvaartuigen, tot hulp van Denemarken zou opdagen. Men voegt er bij, dat Rusland aan Denemarken eene leening van 10 millioen R. à 3 pct. zou gedaan hebben, dat een russisch korps van 100,000 man nabij de pruissische grenzen zal worden zamengetrokken, en eindelijk, dat de deensche fregatten *Thetis* en *Tylla*, naar de Noordzee hebben koers gezet, om met het reeds voor de Elbe gestationeerde fregat *Gefion* gemeenschappelijk te opereren.

Oostenrijk. — In den avond van den 19 werd te Innsbrück per courier de tijding aangebragt, dat Z. M. de keizer aldaar spoedig zou aankomen. Onverwijld werd de nationale garde onder de wapenen geroepen, alle vensters geïllumineerd, en een corps burgers trok onder fakkellicht den keizer te gemoet. Werkelijk kwamen HH. MM. ten 10½ ure, onder een onbeschrijfelijk gejuich der menigte, de stad binnen. Hoogstdezelven waren vergezeld van H. M. de keizerin-moeder, den aartshertog troonopvolger, de aartshertogin *Sophie* met twee jeugdige prinsen. Op een kwartier afstands der stad werden de paarden van de koninklijke rijtuigen afgespannen, en deze door het volk voortgetrokken, bij fakkellicht en het eindeloos gejubel der menigte. HH. MM., op de burgt aangekomen, vertoonden zich onmiddelijk op het balcon.

Den 21 had men te Weenen geen berigt nopens de reis van HH. MM., hetgeen zich door den spoed, waarmede de reis is geschied, natuurlijk laat verklaren. De *Wiener Zeitung* hield in haar officieel gedeelte wederom een artikel in, dat de strekking had, om de gemoederen gerust te stellen. Zoo wordt daarin gezegd, dat aan den oppersten kamerheer door den ministerraad de meest zorgvuldige bewaring was opgedragen van alle tot het staatsvermogen behoorende kleinoodiën en andere in den hofburg zich bevindende goederen van waarde. — Ook wordt in het artikel tegengesproken het gerucht, alsof er gevaar voor een staats-bankroet zou wezen. «Ieder (wordt in het artikel gezegd), die de rijke hulpbronnen der Oostenrijksche Staten overziet, zal het kwaadwillige en ongegronde van dergelijke geruchten gemakkelijk erkennen, en die alleen aan de bemoeijingen der anarchisten toeschrijven.» De oostenrijksche regering had het tegenwoordig wel moeijelijk, naardien men van alle zijden met groote vorderingen ten laste van den Staat opkwam, maar de middelen tot dekking bleven niet achter, en men koesterde de hoop, dat de moeijelijkheden met den dag zouden afnemen.

Italië. — De tijdingen uit Italië luiden, dat de aanval tegen Peschiera begonnen is; het geschut der Piemontezen had, onder de oogen des konings, het vuur geopend, doch was scherp beantwoord;

In de kamer der afgevaardigden te Turin had de minister *Pareto* verklaard, dat noch de koning noch het kabinet immer diplomatisch over Italië zouden onderhandelen, zoo lang er één Duitscher in bleef. Het belang van Italië vordert, zeide hij, volkomen onafhankelijk van allen vreemden invloed te blijven.

Spanje. — De heer *Bulwer* is werkelijk den 18 uit Madrid vertrokken; zijn secretaris, de heer *Othway*, is als zaakgelastigde achtergebleven. De graaf *de Mirasol* is naar Londen vertrokken, om ophelderingen te geven.

(Lord *Palmerston* heeft den 23 in het Lagerhuis kennis gegeven, dat de britsche gezant te Madrid zijne paspoorten had ontvangen, en spoedig die hoofdstad zou verlaten. Den 24 zou de minister de bij hem ontvangene stukken mededeelen.)

Frankrijk. — De zitting der nationale vergadering van den 23 is vrij belangrijk geweest. In de eerste plaats heeft de heer *Baraguay-d'Hilliers* te kennen gegeven, dat, daar de voorzitter den minister van oorlog met het opperbevel der troepen belast had, hij zich ook niet langer belasten kon met het bevel over de troepen, aangewezen tot bescherming der vergadering. Dit gaf tot langdurige discussien aanleiding, daar men den voorzitter het regt betwistte, een besluit der vergadering, die den heer *Baraguay-d'Hilliers* benoemd had, door een eigen besluit krachteloos te maken. — Het meest gewigtige der zitting waren echter de beraadslagingen over Italië en Polen.

De heer *Aragon* verklaarde, dat, na de laatste uit Weenen ontvangen berigten, hij den staat van zaken als geheel van gedaante veranderd beschouwde, en hem interpellatien nopens Italie op dit oogenblik doelloos, zoo niet gevaarlijk voorkwamen. Hij zag daarvan dus af. — De heer *Wolowski* zeide, dat die gebeurtenissen hem te meer aanmoedigden, om het bewind eene interpellatie nopens de zaken van Polen te doen. — De heer *Vavin* heeft eene verklaring voorgesteld, door de nationale vergadering aan het parlement te Frankfort te doen, waarbij dat ligchaam zou worden uitgenoodigd, zich met Frankrijk te vereenigen, ten einde de herstelling der Poolsche nationaliteit te erlangen. — Een ander lid, de heer *Sarrans*, sprak daarop eene rede ten voordeele van Polen uit, betoogde, dat Frankrijk dit land niet aan zich zelve kon overlaten. — De heer *Guichard* wees aan, dat tusschen Frankrijk en Polen, Duitschland gelegen is, dat dit land met kracht aan zijne eigene emancipatie arbeidde, en dat daaruit de herleving van Polen zou voortspruiten. — Bijzonderen indruk maakte daarop eene rede van *Napoleon Bonaparte*, neef van den gewezen keizer, in wiens gelaatstrekken velen den grooten man herkenden, in de eerste jaren van het keizerrijk. Hij werd met belangstelling aangehoord. Hij zeide, dat in zijne oogen, het Poolsche vraagstuk eene geheel Fransche, eene geheel democratische questie was. De herstelling van Polen is voor de republiek noodzakelijk, daar zij onder de Europesche kabinetten nimmer ware vrienden zou hebben. Als zoodanig moest de redenaar dus het voorstel van den heer *Vavin* beamen; doch, om dat voorstel kracht bij te zetten, zou men onmiddellijk tot eene ligting van 500,000 man moeten besluiten, en den oorlog aan Pruissen, Oostenrijk en Rusland verklaren. Dit zou onder de tegenwoordige omstandigheden echter roekeloos wezen. Eene vergadering kan zich ook niet regtstreeks tot eene andere wenden. Hij stelde dus voor, dat de vergadering het uitvoerend bewind zou uitnoodigen, van de oostenrijksche en pruissische regeringen te vorderen de vervulling der beloften door haar gedaan, om de Poolsche nationalieit in het hertogdom Posen, in Krakau en in Gallicië te herstellen. Weigeren deze, wel nu, er zou, even als bij alle buitenlandsche aangelegenheden, eene quaestie van oorlog uit kunnen ontstaan, doch voor het oogenblik moest men niet verder gaan. Minder te doen zou lafheid zijn, meerder beschouwde hij als onvoorzigtig.

Hierop betrad de heer *Lamartine* het spreekgestoelte, en werd hij met de meeste aandacht en belangstelling aangehoord. Nopens het italiaansche vraagstuk zeide de redenaar, dat het geheel bezijden de waarheid was, dat er de minste overeenstemming tusschen de Fransche staatkunde en die van Oostenrijk bestaan had. Het voormalig bewind, uit bekende redenen verpligt, de despotische regeringen te vleijen, had de bevolkingen van Italië verlaten en de italiaansche onafhankelijkheid in hare geboorte gesmoord; doch nauwelijks is het gezag in handen der republiek gekomen, of de staatkunde van Frankrijk jegens Italië is veranderd. De redenaar wees op hetgeen dien ten gevolge aldaar gebeurd is, en hoe vele gewenschte vorderingen de vrijheid er gemaakt had. Frankrijk is daarbij niet stille aanschouwer gebleven. Het bewind heeft zijne gevoelens niet verborgen gehouden, en de beginselen van vrijheid en onafhankelijkheid voor Italië niet verloochend. Juist echter voor den roem, de eer, zelfs voor de veiligheid van dat land, moest het die onafhankelijkheid koopen. Doch zoo hun regt wierd aangevallen, zoo die volken te zwak waren, om het te doen eerbiedigen, dan zou Frankrijk zich toonen en te hulp snellen. Het verklaart dit luide aan vriend en vijand. Dat hiertoe de ernstige wil bestaat, kan daaruit blijken, dat er dadelijk nabij de Alpen een legercorps van 30,000 man is vereenigd, dat op 60,000 man zou kunnen worden gebragt. Op het eerste teeken zou dit legercorps Italië binnengerukt zijn, doch de Italiaansche Staten zelve hebben het tegendeel verlangd. Nog slechts weinige oogenblikken geleden heeft het bewind twee dergelijke brieven van Italiaansche regeringen ontvangen, waarbij op het bewaren der onzijdigheid wordt aangedrongen. Doch de spreker herhaalt het, op de eerste aanvraag zal Frankrijk tusschen beiden treden. «In geen geval» zeide de heer *Lamartine* «zal Italië terugkeeren onder het juk, dat het zoo roemrijk afgeschud heeft. Nimmer zullen wij te kort doen aan de broederschap voor deze 26 millioen mannen, aan de broederschap, welke onze wet voor het verledene is en onze pligt voor de toekomst zal zijn.»

De redenaar ging vervolgens tot de poolsche aangelegenheden over. Hij noemde dit het gewigtigste europesche vraagstuk, vermits daarvan de algemeene rust afhing. Het vorige bewind had alleen wenschen tot herstel der poolsche nationaliteit gedaan, doch de republiek moet meer doen, en de vrede tusschen Frankrijk en de kabinetten van Weenen en Berlijn kan alleen op voorwaarde dier onafhankelijke nationaliteit, behouden blijven. Reeds vóór de omwenteling te Berlijn, heeft het bewind der republiek dit aan Pruissen kenbaar gemaakt. De koning heeft dan ook toen reeds plegtige verbindtenissen aangegaan. Sedert hebben in Polen droevige gebeurtenissen plaats gehad, waarbij men elkander om verschil van taal en stam doodsloeg. De koning van Pruissen heeft toen in Polen een pruissisch leger gezonden, niet om zijne voornemens niet te volbrengen, maar om bij de Polen en Duitschers tusschen beiden te komen en de grensscheiding tusschen de beide volkeren te bepalen. De fransche regering heeft inlichtingen gevraagd en op de vervulling der beloften aangedrongen. Het pruissische kabinet heeft geantwoord, dat dit zou geschieden, zoodra de rust zou hersteld wezen; dat de poolsche gevangenen met alle onderscheiding zijn behandeld; dat aan alle Polen, die zulks begeerden, paspoorten naar Frankrijk waren uitgereikt, en dat de officieren, die zonder middelen waren, op kosten der schatkist reisden. Men had zich dus wel degelijk het lot der Polen aangetrokken, en, zeide de redenaar, wanneer men de gebeurtenissen nagaat: binnen weinige maanden welligt de ontbinding van het oostenrijksche rijk; het voorbeeld van Lombardye, voor zijne vrijheid strijdende; dat van Hongarye, zijne onafhankelijkheid verkondigende; dat van Boheme, hetwelk zich mede van het keizerrijk afscheidt en een beroep op de onderdrukte nationaliteiten doet; wanneer men dat nagaat, dan kondigt alles in eene aanstaande toekomst eene herstelling van Polen aan, waartoe welligt van de zijde der fransche republiek slechts een weinig gezonde rede, voorzigtigheid en standvastigheid, en van de zijde der noordsche mogendheden een dier groote denkbeelden noodig is, welke de regeringen soms beproeven, en waarop wij tegenwoordig wel degelijk rekenen kunnen. — Wat kan het voorloopig bewind meer doen? Men kon voor Polen niet alles vergeten. Men moest op België, op Spanje, op Italie, op de boorden van den Rijn bedacht zijn. Men moest op millioenen werklieden denken, die buiten brood waren, doordien het werk gestaakt was. Kon men deze vergeten, om een leger naar Polen te zenden?

«Een leger! (aldus vervolgde de heer *Lamartine*) Gij hebt gemakkelijk spreken! Maar weet gij wel, over hoe groote magt wij konden beschikken? Vraagt het aan mijne ambtgenooten van het voorloopig bestuur, en aan al die dappere generaals, die ons dag en nacht te hulp zijn gekomen. Wij konden slechts 138,000 man te veld brengen. (*Beweging*). Thans hebben wij er 500,000 en binnen weinige dagen wachten wij nog 80,000 man. Bedankt er den onvermoeibaren ijver van dien minister voor, die onder zijn beheer de land- en zeemagt vereenigde, en die de republiek in staat stelde zich te doen eerbiedigen.

«Hadden wij dat leger naar Polen gezonden, dan zouden alle nationaliteiten zich verheven hebben tegen den geest van verovering, welken de laster ons zou hebben toegeschreven. Wij zouden in Duitschland 150,000 man en verder 250,000 Russen ontmoet hebben. Wij zouden de Fransche soldaten dus naar eene wezenlijke slagtbank gezonden hebben. O burgers! zou dit niet eene verschrikkelijke verantwoordelijkheid voor de geschiedenis, voor de wereld, voor het vaderland geweest zijn? Wat ons betreft, wij zullen nimmer zoodanige verantwoordelijkheid op ons nemen ...... Uit de geringste hut in Frankrijk zou een kreet van afkeuring zijn opgegaan tegen een bewind, dat zwak genoeg zou geweest zijn, zich door zoodanige zucht tot populariteit te laten wegslepen. (*Levendige toejuiching.*)

«De staatkunde der fransche republiek moet Polen verheffen, niet door eene dwaze tusschenkomst, ten einde het, ter nauwernood opgeheven, weder te doen vallen, maar door de medewerking der groote mogendheden, welke er toe gebragt worden met ons te begrijpen, dat het een pligt is, eindelijk de grootste onregtvaardigheid, welke de geschiedenis bezoedeld heeft, te herstellen.»

De redenaar keurde overigens de gedane voorstellen goed, doch had alleen aanmerking omtrent den vorm. Tot nog toe had geene vergadering eene uitvoerende magt.

«De regering (aldus eindigde de heer *Lamartine*) heeft slechts éénc gedachte, om namelijk Frankrijk in vrede met de wereld te brengen. Wij hebben dit gewild in het belang des volks, in wiens naam en door hetwelk de omwenteling van Februarij tot stand is gekomen. Het kon alleen leven door het loon, dat uit den arbeid geboren wordt; maar het werk houdt op, zoodra handel en nijverheid gedrukt zijn: vergeet dit niet. Met den vrede hebben wij de hervatting van handel, nijverheid, van werk en het loon gewild; wij hebben verlangd, dat het volk kon leven. Vroeger werd de vrede als eene utopie beschouwd; thans is hij een instinct, eene noodzakelijkheid, de gedragslijn geworden, welke wij bij de omwenteling volgen. Ik eindig met een woord: Men zeide voorheen, dat de overwinning aan de zijde der talrijke bataljons was; thans kan men zeggen, dat zij zal wezen aan de zijde van het regt en de billijkheid.»

Deze rede werd herhaaldelijk toegejuicht, en de spreker ontving de ondubbelzinnigste bewijzen van de goedkeuring der vergadering. Zij besloot ten laatste, al de gedane voorstellen in handen der commissie voor de buitenlandsche zaken te stellen, welke daarover den 24 verslag zal uitbrengen.

— In de zitting der nationale vergadering van den 24 Mei heeft zij eenstemmig deze verklaring aangenomen: «De nationale vergadering noodigt het uitvoerend bewind uit om, als gedragslijn, haren eenparigen wensch te blijven volgen, die zich in deze woorden laat begrijpen: «Broederlijk verbond met Duitschland, «herstichting van een onafhankelijk en vrij Polen, bevrijding «van Italië.»

Daarna is de vergadering tot de orde van den dag overgegaan.

Men merkt op, dat de bedoelde verklaring weinig of niet verschilt van die, welke de voormalige kamers onder *Lodewijk Philips* gewoon waren af te leggen.

De heer *Montreuil* stelde vervolgens voor 300 millioen, en wel 30 millioen 's jaars, te besteden tot ontginning van woeste gronden in Frankrijk en tot kolonisatie van Algerië.

De heer *Dornès* heeft in deze zitting verslag uitgebragt over de verbanning van het nu gevallen konings-huis. De commissie stelde de eenvoudige aanneming daarvan voor. Het is noodig, zegt zij, aan avontuurlijke geesten alle voorwendsel tot ontwerpen te ontnemen, die zeker op den volkswil zouden afstuiten, maar die den terugkeer van het vertrouwen toch zouden beletten, dat voor de herleving van de algemeene welvaart zoo noodig is.

Den 26 zou over het ontwerp beraadslaagd worden.

Intusschen zijn bij de vergadering protestatien tegen het besluit ter verbanning ingekomen van de prinsen in Claremont.

Zij luiden aldus:

«Mijnheer de voorzitter! De dagbladen deelen ons een ontwerp van besluit mede, strekkende om de deur van Frankrijk voor ons te sluiten. De gevoelens, die dat ontwerp bij ons opwekt, doen ons die terughouding afleggen, welke wij ons opgelegd hadden.

«Wij hadden gehoopt, dat de zuiver vaderlandslievende terughouding zou begrepen zijn geworden. De vergadering was vereenigd; zij zou, in hare onafhankelijkheid en souvereiniteit, eene nieuwe staatsregeling beramen. Wij wilden, te midden van die overwegingen, geene uitdrukking van eenigen wensch brengen of de vergadering met personen bezig houden.

«Wij mogten overigens vertrouwen, dat, terwijl wij op het eerste beroep, dat onzer vaderlandsliefde gedaan werd, Algerië hebben verlaten, wij aan het land een openlijk blijk hebben gegeven van ons vast voornemen, om niet te pogen in Frankrijk een twistappel te werpen; even als wij met eerbied gadegeslagen hebben het beroep op ons volk gedaan.

«Wij vleiden ons ook, dat dit land ons niet zou afwijzen, ons, die het steeds, als zeeman en soldaat, trouw en met eere gediend hebben. Het bedoeld ontwerp toont, dat men het anders begrijpt, en het gekozen oogenblik, om dit besluit te nemen, stelt eene gelijkstelling daar, die wij niet kunnen aannemen.

«Vreemd aan alle persoonlijke eerzucht, protesteren wij bij de vertegenwoordigers des volks tegen eenen maatregel, die geene onzer vroegere handelingen en gevoelens wettigen.

«Gelieve, mijnheer de president, dezen ter kennis van de nationale vergadering te brengen, en ontvang de verzekering van onze hoogachting.

«Claremont, 19 Mei.

Ferdinand d'Orleans, *Henri d'Orleans*.»

«Claremont, 20 Mei.

«*Mijnheer de President!*

«Afwezig op het oogenblik, dat hier de tijding is ontvangen dat een ontwerp is voorgesteld, om onze familie van den franschen grond te verbannen, heb ik den brief niet mede kunnen teekenen, dien mijne broeders u den 19 hebben geschreven. Ik beijver mij nogtans te verklaren, dat ik mij daarmede volkomen vereenig, en ik verzoek u zulks ter kennis van de nationale vergadering te brengen.

«Ontvang, enz. *Louis d'Orleans*.»

De vergadering heeft besloten beide brieven aan de commissie nopens het ontwerp te verzenden.

Groot-Brittanie. — De *Times* van den 24 behelst een belangrijk vertoog over de buitenlandsche zaken. Het blad gispt lord *Palmerston* weder over den toon, dien hij vaak tegen minder magtige staten aanslaat; terwijl hij dien verflaauwt, als het b. v. Pruissen of Duitschland geldt, en aarzelt de verdragen tot bijstand van Denemarken ten uitvoer te leggen. Het blad prijst zeer de krachtige houding van Denemarken, in een tijdsgewricht, waarin zoo vele grootere staten wankelen en aan ordeloosheid ten prooi zijn. Het verheft er zich tegen, dat Jutland nog niet ontruimd is, en hoopt, dat het parlement onze regering zal aansporen, om aan de billijke vorderingen van onze noordsche bondgenooten te voldoen. Had zij zich vroeger nadrukkelijker verklaard, dan zou welligt de pruissische regering zich onthouden hebben van zich aan vijandelijkheden over te geven, welke zoo strijdig zijn met hare vredelievende beginselen.

« De tijd is gekomen (zegt het blad), om den oorlog te eindigen, of die zou spoedig van een' ernstiger aard worden; want men mag toch aannemen, dat de noordsche staten niet dulden zullen, dat Denemarken tot onderwerping gebragt worde aan de eischen der revolutionaire partij aan gene zijde der Elbe.

« *De keizer van Rusland* heeft aan zijne gezanten bij de verschillende europesche hoven gelast, in zijnen naam te verklaren, *dat hij den inval der Pruissen in Jutland als een* casus belli beschouwt, en dat hij gereed is, om de regten van zijnen bloedverwant, den koning van Denemarken, te land en te water te ondersteunen.»

De *Times* gewaagt hierna van de verklaringen van Zweden, ten voordeele van Denemarken, en hoopt, dat de Britsche regering het niet alleen aan de andere Staten zal overgelaten hebben, om de algemeene belangen van den Oostzeehandel te handhaven, en de verdragen nopens Denemarken uit te voeren. Het blad hoopt, dat de Duitsche troepen spoedig de Eider weder overgetrokken zullen zijn; maar zulk eene voor den vrede gewenschte uitkomst zou zeer bevorderd worden door eene krachtige verklaring van Engeland, Rusland en Zweden. Duitschland zelf heeft het hoogste belang bij den vrede.

« In den tegenwoordigen tijd, waarin zoo menige Staat diep geschokt is, is het natuurlijk, dat men met meer eerbied en vertrouwen naar die Staten uitziet, die hunne overheid behouden hebben zonder zich aan onzekere kansen bloot te geven. De keizer van Rusland is dus in de jongste drie maanden veelzins gerezen in de schatting van de behoudende partij in Europa. Zijne houding is bij uitstek waardig en vastberaden, en terzelfder tijd gematigd en verzoenend geweest. Hij heeft geene neiging betoond, om de voorbijgaande regeringen, die uit den schok der omwenteling zijn voortgesproten, te verbitteren of aan te randen. Hij heeft geen bewijs gegeven, dat hij zich van de algemeene onrust, waarin Europa verkeert, bedienen wilde, om die oogmerken te bereiken, die men lang had afgeschilderd als in Ruslands eerzucht liggende.

« In de van hem uitgegane stukken toont hij noch vrees voor, noch begeerte naar oorlog; maar zijne denkwijs, dat de verbindtenissen, door Europa's Staatsregt aangegaan, nog steeds onveranderd zijn. Terwijl dus Frankrijk, Duitschland en Italië aan moeijelijkheden en wisselingen zijn prijs gegeven, welke hun toekomstige staat en politiek voor het minst onzeker maken, is het goed, zich te herinneren, dat de belangen van het vaste land en ter zee van Engeland volkomen in overeenstemming zijn met die van het Noorden van Europa.

«De tegenwoordige stand der dingen is niet zoodanig, om onzen ministers onmiddelijk den pligt op te leggen, eenige bepaalde alliantie met het vaste land aan te gaan; doch, indien de tijd mogt komen, dat zulk een stap wezenlijk noodig mogt worden voor het behoud des vredes, of voor de bescherming van groote staatsbeginselen, dan zijn de Noordsche Zeemogendheden onze trouwste vrienden, en eene staatkundige zamenstemming (*political understanding*) tusschen Engeland, Rusland, Zweden en Noorwegen, Denemarken, Holland en België, zou den besten waarborg voor de regten van die Staten uitmaken, en tot bescherming van orde en de onafhankelijkheid van hun gebied.

« Door een' zonderlingen zamenloop van omstandigheden is Denemarken de eerste der gevestigde regeringen geweest in Europa, die door eene vreemde krijgsmagt is aangevallen, en hare krachtige verwering zal waarschijnlijk ten gevolge hebben, om die staten nauwer aaneen te doen sluiten, wier stelling en belangen met de zijne kunnen worden gelijk gesteld.»

ONTWERP VAN STAATSREGELING voor den Pruissischen Staat (*).

Wij *Friedrich Wilhelm*, door Gods genade, koning van Pruissen enz., enz.

Doen kond en hierbij te weten, dat wij met de, volgens de verkiezingswet van 8 April 1848 gekozen, en daarna door ons bijeengeroepen vertegenwoordigers van ons getrouwe volk voor onze tot den Duitschen Bond behoorende landen, de vol-

(*) Men zal opmerken, dat deze staatsregeling vooral naar de belgische ontwerpen is. Het voornaamste verschil is de invoering, in de Eerste Kamer, van eene erfelijkheid, maar slechts voor een vierde gedeelte.

gende staatsregeling hebben overwogen, welke wij dienvolgens ter kennisse van onze getrouwe onderdanen en van iedereen ter behoorlijke naleving hiermede uitvaardigen:

TITEL I. — *Van het staatsgebied.*

§ 1. Alle gewesten van de pruissische monarchie in hun tegenwoordigen omvang, met uitsluiting van de gedeelten des groothertogdoms Posen, waarvoor eene bijzondere reorganisatie en staatsregeling zijn voorbehouden, maken het tot den Duitschen Bond behoorende pruissische staatsgebied uit.

2. De grenzen van dit staatsgebied kunnen slechts door eene wet veranderd worden.

TITEL II. — *Van de regten der pruissische staatsburgers.*

3. De voorwaarden tot het bekomen en het verlies van het pruissische staatsburgerschap worden door de wet bepaald.

4. Alle staatsburgers zijn voor de wet gelijk.

5. Allen staatsburgers is de persoonlijke vrijheid gewaarborgd. Geen staatsburger kan anders, dan in de bij de wet bepaalde gevallen en vormen, in hechtenis genomen worden.

6. De woning is onschendbaar. Het indringen daarin is slechts in de bij de wet bepaalde gevallen en vormen toegestaan.

7. Geen staatsburger kan aan zijnen wettelijken regter onttrokken worden.

8. De eigendom kan slechts op gronden van het algemeen welzijn in de door de wet vastgestelde vormen tegen schadeloosstelling ontnomen of beperkt worden.

9. Er bestaat geene straf van beslagneming van vermogen.

10. De uitoefening van de staatsburgerlijke regten is onafhankelijk van de godsdienstige geloofsbelijdenis. Allen staatsburgers is de vrijheid van gemeenschappelijke godsdienstoefening geoorloofd, zoo verre daardoor geene strafwet overtreden, noch de algemeene veiligheid, de goede orde of de zeden gekwetst of in gevaar gebragt worden.

11. Het verkeer van de godsdienstige genootschappen met hunne overheden blijft ongehinderd. De bekendmaking van kerkelijke uitvaardigingen is slechts aan die bepalingen onderworpen, welke nopens alle andere openbaarmakingen bestaan.

12. De protestantsche en de roomsch-katholijke kerk, zoo mede die van elk ander godsdienstig genootschap, blijft in het bezit en genot van hunne voor eeredienst, onderwijs en weldadigheids-oogmerken bestemde inrigtingen, stichtingen en fondsen.

13. De vrijheid van onderwijs is slechts aan de bij de wetten bepaalde beperkingen onderworpen.

14. De drukpers is vrij. De vervolging en bestraffing van haar misbruik worden door de wet bepaald.

De censuur blijft voor altijd afgeschaft.

15. Alle staatsburgers zijn bevoegd zich, zonder voorafgaand verlof van de overheid, vreedzaam en zonder wapenen in gesloten ruimten te vereenigen.

Deze bepaling ziet niet op vergaderingen onder den blooten hemel, welke in alle opzigten aan de bepaling van de wet onderworpen zijn. Tot tijd en wijle, dat zulk eene wet zal zijn tot stand gebragt, wordt tot het houden van verzamelingen onder den blooten hemel vereischt, dat men 24 uren te voren het hoofd der plaatselijke politie daarvan kennis geve, welk hoofd de verzameling heeft te verbieden, in geval hij die voor de openlijke veiligheid of orde gevaarlijk acht.

16. Alle staatsburgers zijn bevoegd zich zonder voorafgaand verlof der overheid tot zoodanige doeleinden, welke niet met de strafwetten strijden, in genootschappen te vereenigen.

17. Alle staatsburgers hebben het regt van verzoek. Verzoekschriften onder eenen gezamenlijken naam mogen slechts door overheden en ligchamen worden aangeboden.

18. Het geheim der brieven is onschendbaar. Uitzonderingen daarop kunnen slechts bij de wet en louter bij een strafgeding of in geval van oorlog gemaakt worden.

19. Alle Pruissen zijn weerpligtig. Omvang en aard van dezen pligt worden bij de wet bepaald. Op het leger zijn de in de §§ 5, 6, 15 en 16 vervatte bepalingen slechts in zoo verre toepasselijk, als de voorschriften van militaire discipline daartegen niet aandruischen.

TITEL III. — *Van den koning.*

20. 's Konings persoon is onschendbaar. Zijne ministers zijn verantwoordelijk.

Alle regeringsdaden des konings vereischen, willen zij geldig zijn, de medeonderteekening van een minister, die daardoor de verantwoordelijkheid op zich neemt.

21. Den koning alleen behoort de uitvoerende magt.

Hij gelast de afkondiging van de wetten en vaardigt de tot uitvoering daarvan noodige verordeningen uit.

22. De koning voert het opperbevel over het leger en vervult alle plaatsen daarin.

23. Den koning komt de vervulling van alle staatsambten toe.

24. De koning heeft het regt, oorlog te verklaren, vrede te sluiten en verbonden met vreemde regeringen aan te gaan.

Handels- en andere verdragen, waardoor den Staat lasten of enkelen staatsburgers verpligtingen opgelegd worden, vereischen, willen zij geldig zijn, de toestemming van de kamers.

25. De koning heeft het regt om te begenadigen en straf te verzachten. Ten behoeve van eenen wegens zijne ambtsdaden veroordeelden minister (§ 33), kan dit regt slechts op verzoek van eene kamer uitgeoefend worden.

26. De koning kent adel, orde- en andere onderscheidingsteekenen toe.

27. De koning roept de kamers bijeen en sluit hare zittingen. Hij kan ze hetzij beide te gelijk, hetzij eene alléén, ontbinden. In zoodanig geval moeten binnen het tijdsverloop van 30 dagen na de ontbinding, de kiezers, en binnen een tijdsverloop van 60 dagen na de ontbinding, de kamer zamengeroepen worden.

28. De koning kan de kamers verdagen. De verdaging mag echter, zonder toestemming der kamers, den tijd van 30 dagen niet overschrijden.

29. De kroon is, overeenkomstig de wetten nopens het koninklijk stamhuis, erfelijk in den mannelijken stam van het koninklijk huis, naar het regt van eerstgeboorte en de agnatische lijn.

30. De koning is meerderjarig, als hij zijn 18e levensjaar voleind heeft.

31. Bij minderjarigheid des konings, of indien hij zich in de onmogelijkheid bevindt te regeren, zoo wordt een regentschap benoemd. De nadere bepalingen hieromtrent blijven aan eene afzonderlijke wet voorbehouden.

32. Het kroon-fideicomis fonds blijft in het genot van de door de wet van 17 Januarij 1820, op de inkomsten der domen en bosschen, aangewezene rente.

TITEL IV. — *Van de ministers.*

33. De ministers kunnen wegens eene door eene ambtsdaad gepleegde wetsovertreding, door een besluit der tweede kamer in staat van beschuldiging worden gesteld. Over zulke aanklagten beslist de eerste kamer, als geregtshof. De nadere bepalingen blijven eener bijzondere wet voorbehouden.

34. De ministers hebben stemregt in de eene of de andere kamer, als zij leden daarvan zijn. Zij mogen in beide kamers verschijnen en moeten op hun uitgedrukt verlangen gehoord worden. Elke kamer kan verlangen, dat een minister in haar midden kome.

35. De ministers zijn geregtigd, ter hunner vertegenwoordiging of bijstand, andere staatsbeambten in de zittingen der Kamer te doen komen, die dan dezelfde bevoegdheid als de ministers hebben.

TITEL V. — *Van de Kamers.*

36. De wetgevende magt wordt gemeenschappelijk door den koning en de twee kamers uitgeoefend.

Voor alle wetten wordt de overeenstemming des konings en beide kamers vereischt.

37. De koning, zoowel als elke kamer, heeft het regt wetten voor te dragen.

38. De eerste kamer bestaat:

1. uit de prinsen van het koninklijk huis, zoodra zij hun 18de jaar voleind hebben;

2. uit hoogstens zestig door den koning benoemde leden. Deze worden uit het getal van die staatsburgers benoemd, die een zuiver inkomen van ten minste 8000 rijksdaalders jaarlijks trekken. Zij dragen het hun verleende regt op hunne mannelijke afstammelingen, naar de regelen van eerstgeboorte, over. Het regt gaat te loor, als de erfgenaam geen jaarlijks zuiver inkomen van 8000 rijksdaalders kan aanwijzen.

3. uit 180 leden, die door dezelfde kiezers gekozen worden, die de leden der tweede kamer moeten kiezen.

39. Verkiesbaar voor de Eerste Kamer (§ 38 3) zijn slechts zulke staatsburgers, die hun 40ste levensjaar voleind hebben en een zuiver inkomen van ten minste 2500 rijksdaalders 'sjaars genieten, of aan directe staatslasten ten minste 300 rijksdaalders opbrengen.

De leden van de hooge geregtshoven, de leden van de akademie der wetenschappen en de opperburgemeester der steden van meer dan 25,000 inwoners, indien zij hun ambt ten minste zes jaren bekleed hebben, zijn ook dan voor de eerste kamer verkiesbaar, ingeval zij een minder inkomen genieten of een geringer bedrag in de staatskosten betalen.

40. De volgens § 383 te verkiezen leden van de eerste kamer worden voor acht jaren verkozen. Alle vier jaren worden de verkiezingen voor de helft vernieuwd. De nadere bepalingen deswege worden aan de wet op de verkiezingen voorbehouden. In geval van ontbinding worden de gezamenlijke verkiezingen vernieuwd.

41. De tweede kamer bestaat uit gekozen leden die hun veertigste jaar voleind hebben.

42. De leden van de tweede kamer worden voor vier jaren verkozen. Om de twee jaren worden de keuzen voor de helft vernieuwd. De nadere bepalingen deswege worden in de wet op de verkiezingen opgenomen. Ingeval van ontbinding, worden alle keuzen vernieuwd.

43. De aftredende leden van de kamers zijn ten allen tijde verkiesbaar.

44. De voorwaarden van kiesbevoegdheid en verkiesbaarheid voor beide kamers worden, voor zoo verre zij niet door de staatsregeling zijn vastgesteld, bij de wet op de verkiezingen bepaald.

45. Niemand kan lid van de beide kamers zijn.

46. Indien een lid der tweede kamer of een verkozen lid van de eerste kamer een bezoldigd staatsambt of eene bevordering in de staatsdienst aanneemt, zoo verliest hij daardoor zitting en stem in de kamer en kan hij zijne plaats slechts door eene herkiezing terug erlangen.

47. De kamers worden door den koning jaarlijks regelmatig in Januarij en bovendien, zoo dikwijls het de omstandigheden noodig maken, buitengewoon zamengeroepen.

48. De opening en de sluiting van de kamers geschiedt door den koning in persoon, of door een door den koning daartoe te benoemen gemagtigden minister, in eene vereenigde zitting van beide kamers.

49. Elke kamer onderzoekt de nietigheid der keuze van hare leden en beslist daarover.

50. De zittingen van beide kamers zijn in het openbaar. Elke kamer gaat, als haar voorzitter of tien leden dit verlangen, in eene zitting met gesloten deuren over, waarin dan over dit verlangen beslist wordt.

51. Elk der beide kamers kiest voor den duur harer zitting haar voorzitter, onder-voorzitters en hare secretarisen.

52. Elke kamer neemt hare besluiten met volstrekte meerderheid van stemmen, behoudens de door het reglement omtrent de verkiezingen te bepalen uitzonderingen.

53. Geen van beide kamers kan een besluit nemen, ten zij minstens in tegenwoordigheid van een derde deel harer leden.

54. Niemand mag der kamers, of éene daarvan, in persoon een verzoekschrift overreiken.

55. Elke kamer kan de aan haar gerigte verzoekschriften aan de ministers toezenden. Indien zulke verzoekschriften bezwaren over het bestuur behelzen, zoo zijn de ministers verpligt daarover aan de kamer, op haar verlangen, inlichting te geven.

56. Elke kamer op zich zelve kan adressen aan den koning rigten.

57. De leden der kamers kunnen noch omtrent de stem, die zij in de kamer uitgebragt, noch omtrent de meeningen, die zij aldaar geuit hebben, tot verantwoording geroepen worden.

58. Geen lid kan gedurende den tijd der zitting, zonder voorafgaand verlof der kamer, waartoe hij behoort, wegens eene misdaad of misdrijf geregtelijk vervolgd of in hechtenis genomen worden, uitgezonderd bij vatting op heeterdaad. Ook de gijzeling van een lid der kamer wegens schulden, mag gedurende den tijd der zitting slechts na zoodanig verlof geschieden.

59. De leden van beide kamers vertegenwoordigen het gansche volk. Zij stemmen in de kamers naar hunne onafhankelijke overtuiging en zijn aan last noch voorschrift gebonden.

60 Elke kamer regelt den loop van hare werkzaamheden bij een reglement.

61. De leden der eerste kamer bekomen noch reis- noch verblijfkosten. De leden der tweede kamer erlangen eene bij de wet te bepalen schadeloosstelling.

TITEL VI. — *Van de regterlijke magt.*

62. De regterlijke magt wordt in 's konings naam door de regtbanken uitgeoefend. De regtbanken zijn onafhankelijk en aan geen ander gezag dan dat der wet onderworpen.

De vonnissen worden in 's konings naam uitgevaardigd en ten uitvoer gelegd.

63. De regters worden door den koning voor hun leven benoemd.

Zij kunnen slechts door regterlijke uitspraak en op gronden waarin de wetten voorzien en bepaald hebben, uit hun ambt ontslagen of tijdelijk geschorst worden.

Eene verplaatsing of overbrenging in den ruststand kan tegen hunnen wil slechts geschieden op grond van eene geregtelijke uitspraak in de door de wet te bepalen gevallen en vormen.

Deze bepaling is niet toepasselijk op de verplaatsingen en pensionneringen, welke door veranderingen in de organisatie van de regtbanken of hunne districten noodig mogten zijn.

64. Den regters mogen geene andere bezoldigde staatsambten opgedragen worden, uitgezonderd de gevallen bij de wet te bepalen.

65. De vestiging en organisatie der regtbanken, derzelver gebied, zetelplaats, de aanwijzing van de verschillende regtsambten en de bezoldigingen daarvoor worden door wetten vastgesteld.

66. De verhandelingen voor de regtbanken in burgerlijke en strafzaken zullen openbaar zijn. De openbaarheid kan echter door een openlijk te verkondigen vonnis uitgesloten worden voor het geval dat de orde of de goede zeden zulks eischen. Ook kan in burgerlijke zaken de openbaarheid door de wet worden be[illegible]

67. Over de met zware straffen bedreigde handelingen [illegible] *daden*), zoo mede over staatkundige en drukpers-misdrijven, zullen de regtbanken onder medewerking van gezworenen, kennen.

68. De regeling van de regtbanken voor handel en fabrijken, benevens de militaire regtbanken, de regtsvordering bij die allen, de benoeming van hunne leden, de bijzondere omstandigheden van laatstgemelden en de duur van hun ambt worden door bijzondere wetten vastgesteld.

69. De bevoegdheid der regtbanken en besturen wordt bij de wet bepaald. Over geschillen van bevoegdheid tusschen de regtbanken en bestuurders beslist de bij de wet aangewezen overheid.

TITEL VII. — *Van het finantieel bestuur.*

§ 70. Alle inkomsten en uitgaven des Staats moeten voor elk jaar vooraf geraamd en op den begrootingsstaat gebragt worden. Laatstgemelde wordt jaarlijks door eene wet vastgesteld.

71. Belastingen en opbrengsten voor de Staats-kas mogen slechts geheven worden, voor zoo verre zij op den begrootingsstaat voorkomen of door bijzondere wetten bepaald worden.

72. Nopens belastingen mag geene bevoorregting van enkele standen of personen plaats hebben.

Het bestaande belastingstelsel zal aan eene herziening onderworpen en daarbij alle bevoorregting afgeschaft worden.

73. Lasten kunnen staats- of gemeentelijke beambten slechts op grond van wetten opleggen.

74. Het aangaan van leeningen voor de Staatskas kan slechts op grond van eene wet plaats hebben. Hetzelfde geldt omtrent de overname van waarborgen, ten laste van den Staat.

75. De rekeningen over de staatshuishouding worden door de opper-rekenkamer onderzocht. De algemeene rekening over de staatshuishouding van elk jaar, wordt door de opper-rekenkamer aan de kamers overgelegd. Tot overschrijvingen op de begrooting wordt de latere goedkeuring van de kamers vereischt.

Algemeene bepalingen.

§ 76. Eene wet ter verandering van de staatsregeling, moet in elke kamer de meerderheid van ten minste twee derde-deelen der leden erlangd hebben. Een besluit der Kamer over zulk eene wets-voordragt, is slechts dan geldig, ingeval aan het nemen van het besluit ten minste de helft van de leden der Kamer deel genomen hebbe.

77. Nadat deze staatsregeling zal zijn aangenomen, zal de koning, in tegenwoordigheid van de tot overweging daarvan bijeengeroepen vergadering, bij eede beloven, dat hij de staatsregeling en de wetten van den Pruissischen Staat zal handhaven en beschermen.

Gelijke eed zal telkens de troonopvolger voor de vereenigde kamers afleggen, welke, indien zij niet vergaderd of op eenen vroegeren dag bijeengeroepen zijn, op den twintigsten dag na de verandering van regering zonder beschrijving bijeenkomen.

78. De leden van beide kamers, alle staatsbeambten en het leger hebben den koning en der staatsregeling trouw en gehoorzaamheid te zweren.

79. Mogten door de voor Duitschland vast te stellen staatsregeling, veranderingen in deze wet noodig zijn, dan zal de koning die voorschrijven en ze der kamers bij hare eerstvolgende vergadering mededeelen. De Kamers zullen dan daarover beslissen, of de voorloopig voorgeschreven veranderingen met de duitsche staatsregeling in overeenstemming zijn.

80. Tot de uitvaardiging van eene nieuwe wet op de verkiezingen, blijven voor de verkiezingen voor de tweede kamer de §§ 1—12 der verkiezingswet van 8 April 1848 in kracht. Voor de verkiezingen voor de eerste kamer blijven tot daartoe de door de regering, naar den maatstaf van de bevolking, 180 zoo veel mogelijk gelijkverdeelde kiesdistricten zamengesteld. In elk zoodanig district zal de verkiezing, onder leiding van eenen regerings-commissaris, door die kiezers geschieden, die de keuzen voor de tweede kamer hebben uit te brengen, en wel naar de voorschriften der voormelde wet van 8 April 1848. De regelen tot de vaststelling van het inkomen vereischt voor de kiesbaarheid tot de eerste kamer, zoo mede andere nog noodige bepalingen tot het volbrengen van die verkiezingen, zullen bij een door het staatsministerie uit te vaardigen reglement, worden voorgeschreven.

81. De uitvoering van de bij de §§ 4, 5, 6, 62 tot en met 68 aangenomene grondslagen, zal bij bijzondere wetten geschieden. Tot tijd en wijle dat die wetten zullen worden uitgevaardigd, blijven de nopens de onderwerpen daarvan bestaande wetten en regtsregelen van kracht. Alle voorschriften, die met de overige bepalingen der staatsregeling in strijd zijn, treden dadelijk buiten werking.

82. De bestaande belastingen en opbrengsten worden geheven tot dat zij door eene wet veranderd zijn.

83. Alle wetten en regtsregelen, waarin door de tegenwoordige staatsregeling geene verandering is gebragt, blijven in volle kracht.

84. Het blijft der wetgeving over te bepalen, in hoe verre de in de §§ 5, 6, 7, 15 en 16 dezer staatsregeling vervatte bepalingen, bij oorlog of oproer, tijdelijk buiten toepassing kunnen gesteld worden.

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.